

İnsan Hakları Konseyi

61. Oturum

23 Şubat–2 Nisan 2026

Gündem maddesi 7

**Filistin'deki ve Diğer İşgal Altındaki Arap
Topraklarındaki İnsan Hakları Durumu**

İşkence ve Soykırım

**1967'den bu yana işgal altındaki Filistin topraklarında insan hakları durumuna ilişkin
Özel Raportör Francesca Albanese'nin Raporu* , ****

* Bu rapor, yakın tarihteki gelişmeleri yansıtmak için son teslim tarihinden sonra sunulmuştur.

** Bu rapordaki bazı bağlantılarda yer alan içerik, okuyucular için rahatsız edici olabilir.

*** Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu tarafından yapılan gayriresmî tercümedir.

Özet

1967'den bu yana işgal altında olan Filistin topraklarında insan hakları durumuna ilişkin Özel Raportör'ün bu raporunda, 7 Ekim 2023 tarihinden itibaren İsrail'in Filistin topraklarında Filistinlilere karşı sistematik olarak uyguladığı işkence incelenmektedir. Bu işkence, Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi uyarınca soykırım eşiğini aşan gözetim ve gözetim haricindeki uygulamaları kapsamaktadır. Özel Raportör hem gözetimde yaşanan işkencenin hem de uzun vadeli toplumsal acı ve ızdırap yaratmak amacıyla yürütülen zorla yerinden etme, toplu katliamlar, yoksun bırakma ve yaşamın her türlü kaynağının yok edilmesinden oluşan amansız bir kampanya yoluyla işkencenin, erkekler, kadınlar ve çocuklar üzerinde uygulanan baskı ve cezalandırmanın ayrılmaz bir parçası haline geldiğini belgeliyor.

Kişileri fiziken çökertmek, bir halkı onurundan mahrum bırakmak ve topraklarından sürmek amacıyla tasarlanmış, kesintisiz ve her alana yayılmış bir psikolojik terör rejimi dayatılmaktadır. Bu, tesadüfi bir şiddet olayı değil, insandışılaştırma üzerine inşa edilmiş, zulüm ve toplu işkence politikasıyla sürdürülen yerleşimci sömürgeciliğin bir uzantısıdır.

I. Giriş

- 1- Bu raporda, 1967'den bu yana işgal altındaki Filistin topraklarında insan hakları durumuna ilişkin Özel Raportör, İsrail'in Filistinlilere karşı uyguladığı işkenceyi (sindirme ve zorlama gibi amaçlarla ya da ayrımcılığa dayalı herhangi bir nedenle kasıtlı olarak fiziksel veya ruhsal şiddetli acı ya da ızdırap çektirme eylemini) incelemekte ve işkencenin, devam eden soykırımın ve daha geniş anlamda yerleşimci-sömürgeci apartheid sisteminin yapısal bir özelliği olduğu sonucuna varmaktadır.
- 2- Özel Raportör, görevinin İsrail tarafından engellenmesi üzerine, çok sayıda kuruluş tarafından toplanan 300'ün üzerinde tanıklık dahil olmak üzere yazılı bildirimler¹; hukuk alanında uzman kişiler ve işkence mağdurlarıyla uzaktan yapılan görüşmeler; İsraili ihbarcıların ifadeleri de dahil olmak üzere birincil ve kamuya açık kaynakların incelenmesi yoluyla ilgili bilgileri toplamıştır.
- 3- İşkence, İsrail'in Filistinlileri mülksüzleştirme sürecinin her zaman merkezi bir unsuru olmuştur. Ancak Ekim 2023'ten bu yana İsrail, işkenceyi toplu bir intikam ve yok etme niyetini akla getiren bir ölçekte uygulamaktadır. İsrail Cumhurbaşkanı Isaac Herzog'un² ifadesiyle Filistinlilerin "bir halk olarak sorumlu kabul edilerek" hedef alınması, İsrail'in gözaltı sistemindeki vahşet ve tüm Filistinlilere dayatılan daha geniş kapsamlı hapisane rejiminde açıkça görülmektedir. İsrail'in "güvenliği" için gerekli olduğu öne sürülen bu uygulamalar, toplumsal yıkıma yönelik ideolojik bir proje işlevi görmekte, zulmü normalleştirmekte ve Filistin "halkını" zayıflatmak gibi bir siyasi amaca hizmet etmektedir.
- 4- İsrail'de bulunan gözaltı merkezlerinde işkencenin tırmanması, koordineli bir planın sonucudur. İsrail Cezaevi Servisi'ni denetleyen ülkenin Ulusal Güvenlik Bakanı Itamar Ben-Gvir, aşağılama politikasını kurumsallaştıran "hapisane devrimi"ni teşvik etmiştir.³ 14 Kasım 2023'te Bakan, "terörist" olarak yaftaladığı Filistinli tutukluların, demir yatakları ve çukur tuvaletleri olan karanlık hücrelerde kelepçeli tutulmasını ve devamlı İsrail milli marşı dinletilmesine maruz bırakılmasını emretmiştir.⁴ Ayrıca, İsrail'in gerçekleştirdiği

¹ Bu belgede atıfta bulunulan yazılı beyanlar, gizli nitelikte oldukları için yalnızca numaralarıyla belirtilmiştir.

² <https://www.itv.com/news/2023-10-13/israeli-president-says-gazans-could-have-risen-up-to-fight-hamas>

³ [In video filmed next to bound prisoners, Ben Gvir urges 'death penalty for terrorists' | The Times of Israel](https://www.thetimes.com/travel/asia/article/in-video-filmed-next-to-bound-prisoners-ben-gvir-urges-death-penalty-for-terrorists-12345678)

⁴ <https://x.com/itamarbengvir/status/1724522158683013549>

toplu tutuklamaların yarattığı aşırı kalabalıklaşma sorununa alaycı bir çözüm olarak Filistinli tutuklular için idam cezası uygulanmasını talep etmiştir.⁵

- 5- İşkence, hücreler ve sorgu odalarıyla sınırlı değildir. Kitlesele yerinden edilme, kuşatma, yardım ve gıdanın engellenmesi, dizginlenemeyen askeri şiddet ve yerleşimci şiddet ile yaygın gözetim ve terörün kümülatif etkisiyle; işgal altındaki Filistin toprakları bir toplu cezalandırma alanına dönüşmüştür. Küresel güvenlik endüstrisi ve üçüncü devletlerin eylemsizliğinin mümkün kıldığı bu rejim, Filistinlileri insandışılaştırmakta, onları çok sayıda aşağılama ve şiddet türüne maruz bırakmakta ve toplumsal bir korku ortamı yaratmaktadır.⁶
- 6- İsrail makamları işgal altındaki Filistin topraklarının genelinde, direnişi, haysiyeti ve *sumud*'u (kararlılığı) kırmak amacıyla tasarlanmış “işkenceye dayalı bir ortam”⁷ yaratmıştır. Maliye Bakanı Bezalet Smotrich'in ve bu raporda ifadeleri incelenen, devam eden soykırımı ve toplu işkenceyi destekleyen diğer yetkililerin açıkça dile getirdiği gibi, bu politikanın net bir şekilde ifade edilen nihai amacı, ilhak ve yerleşimcilerin işgalini mümkün kılmak için Filistinlileri zorla yerlerinden etmektir.⁸
- 7- Tasarlanan “Yeni Nakba” planı⁹ bağlamında, bu raporda belgelenen gözaltında ve gözaltı dışı işkence uygulamalarının birleşimi, işkence ile yerleşimci-sömürgeci soykırım arasındaki sıkı bağı ortaya koymaktadır. Bir nüfusa “sırf belli bir gruba mensup oldukları için” sistematik olarak işkence uygulanması hem bir baskı aracı hem de Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi'nin II. maddesinin (b) bendi uyarınca soykırım niyetinin kanıtıdır.
- 8- Adaletin yerini bulması için soykırım bağlamında işkencenin (gözaltında olsun ya da olmasın) doğası gereği kasıtlı olduğu kabul edilmelidir. Aynı nüfusa karşı zaman ve mekân

⁵ <https://www.thenationalnews.com/news/mena/2024/07/02/israeli-minister-wants-death-penalty-for-terrorists-to-solve-prison-overcrowding/>

⁶ Bildirim 14.

⁷ [A/HRC/43/49](#), 34, 68, 70 ve 86. paragraflar; Pau Pérez-Sales, Andrea Galán-Santamarina and Julia Manek, “Torturing environments and migration”, in *Migration and Torture in Today's World*, Fabio Perocco, ed. (Edizioni Ca' Foscari, 2023), s. 73–74.

⁸ <https://www.timesofisrael.com/smotrich-proposes-annexing-82-of-west-bank-in-bid-to-prevent-palestinian-state/>

⁹ <https://www.timesofisrael.com/pm-warns-ministers-to-pipe-down-after-comments-on-new-nakba-and-nuking-gaza/>

sınırlarının ötesinde sürdürülen işkence uygulamaları, o grubun fiziksel ve psikolojik olarak yok edilmesini amaçlayan politikaların kanıtıdır.¹⁰

II. İlgili Yasal Çerçeve

- 9- Uluslararası hukuka göre, işkence ile diğer zalimane, insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele veya cezalar mutlak olarak yasaklanmıştır (*jus cogens*).¹¹ İşkenceyi meşrulaştırmak için hiçbir istisnai durum öne sürülemez.¹² Hiçbir devlet, savaş veya olağanüstü hâl durumları dahil olmak üzere hiçbir koşulda¹³; bir güvenlik tehdidini önlerken veya buna müdahale ederken işkence uygulayamaz veya buna müsamaha gösteremez. Tüm devletler, istisnasız olarak, kendi yargı yetkisi veya fiili kontrolü altındaki her türlü toprak parçasında bu tür eylemleri önlemek, suç saymak, soruşturmak, cezalandırmak ve etkin bir tazmin sağlamakla yükümlüdür.¹⁴ Uluslararası Adalet Divanı'nın İsrail işgalinin koşulsuz ve tam olarak sona erdirilmesi yönündeki çağrısı,¹⁵ Benjamin Netanyahu da dahil olmak üzere İsrail hükümet yetkililerine karşı devam eden uluslararası ceza davaları¹⁶ ve Uluslararası Adalet Divanı nezdinde İsrail'in yanı sıra Almanya'ya karşı açılan soykırım davaları göz önüne alındığında, bu yükümlülük işgal altındaki Filistin topraklarında çok daha zorunlu hale gelmektedir.¹⁷
- 10- "İşkence ve Diğer Zalimane, Gayri İnsani veya Aşağılayıcı Muamele veya Cezaya Karşı Sözleşme", işkenceyi; bir kişiden veya üçüncü bir kişiden bilgi veya itiraf elde etmek,

¹⁰ Ruanda Uluslararası Ceza Mahkemesi, Prosecutor - Akayesu, Dava No. ICTR-96-4-T, Karar, 2 Eylül 1998, para. 523 ve 524; I Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi, Savcılık - Karadžić ve Mladić, Dava No. IT-95-5-R61 ve No. IT-95-18-R61, Birinci Yargılama Dairesi, Usul ve Delil Kuralları'nın 61. maddesi uyarınca iddianamelerin incelenmesi, 11 Temmuz 1996, para. 94.

¹¹ Kovuşturma veya İfade Yükümlülüğü ile İlgili Sorunlar (Belçika - Senegal), Karar, Uluslararası Adalet Divanı Raporları 2012, s. 422, para. 99; Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi, Savcı - Delalić ve diğerleri, Dava No. IT-96-21-T, Yargılama Dairesi Kararı, 16 Kasım 1998, para. 454.

¹² İşkence ve Diğer Zalimane, Gayri İnsani veya Aşağılayıcı Muamele veya Cezaya Karşı Sözleşme, 1., 2., 4. ve 12.–16. maddeler; Medeni ve Siyasi Haklar Uluslararası Sözleşmesi, 4., 7., 9. ve 10. maddeler; Çocuk Hakları Sözleşmesi, 37. maddenin (a) ve (c) bentleri; İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, madde 5; İnsan Hakları Komitesi, genel yorum No. 20 (1992), paragraf 3; ve İşkenceye Karşı Komite, genel yorum No. 2 (2007), para. 5.

¹³ İşkenceye Karşı Sözleşme, 2. madde (2).

¹⁴ Ibid, 2. maddenin 1. fıkrası, 4. madde ve 12–16. maddeler

¹⁵ *Legal Consequences arising from the Policies and Practices of Israel in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem, Advisory Opinion*, Danışma Görüşü, 19 Temmuz 2024, Genel Liste No. 186, Para. 261–264 ve 267.

¹⁶ <https://www.icc-cpi.int/defendant/netanyahu>

¹⁷ Gazze Şeridi'nde Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılmasına İlişkin Sözleşme'nin Uygulanması (Güney Afrika – İsrail), dava açma dilekçesi ve geçici tedbirlerin belirlenmesi talebi, 29 Aralık 2023; Gazze Şeridi'nde Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılmasına İlişkin Sözleşme'nin Uygulanması (Nikaragua-Almanya), dava açma dilekçesi ve geçici tedbirlerin belirlenmesi talebi, 1 Mart 2024.

kendisini veya bir üçüncü kişiyi işlediği veya işlediğinden şüphelenilen bir eylem nedeniyle cezalandırmak, kendisini veya bir üçüncü kişiyi sindirmek veya zorlamak ya da herhangi bir ayrımcılık türüne dayalı nedenle, bu gibi acı veya ıstırapın kamu görevlileri veya resmi sıfatla hareket eden başka kişiler tarafından veya bu kişilerin kışkırtması, rızası ya da onayıyla verilmesi durumunda, kasıtlı olarak bir kişiye fiziksel veya zihinsel olarak şiddetli acı veya ızdırap verilmesi olarak tanımlanmaktadır.¹⁸ Sözleşme ayrıca zalimane, insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele veya cezaları da yasaklamaktadır.¹⁹

11- İşkence, başlı başına bir uluslararası suç²⁰, uluslararası insancıl hukuk kapsamında ciddi bir ihlal²¹, silahlı çatışma sırasında işlendiğinde bir savaş suçu²² ve sivillere yönelik yaygın veya sistematik bir saldırının parçası olarak işlendiğinde insanlığa karşı suç olarak kabul edilir.²³ İşkence, egemenlik, baskı ve zulüm aracı olarak kullanıldığında *apartheid* suçunun bir parçası da olabilir.²⁴ Ayrıca, insanlık dışı muamele, zalimane muamele ve kişisel haysiyete yönelik saldırılar uluslararası insani hukuk kapsamında yasaklanmıştır.²⁵ Zulüm, tecavüz ve aç bırakma dahil diğer insanlık dışı eylemler de insanlığa karşı suçlar olarak kabul edilir.²⁶ Uluslararası ceza hukuku bunları resmi olarak ayrı suçlar olarak sınıflandırsa da, bunlar genellikle tek bir egemenlik ve yıkım rejiminin birbirine bağlı bileşenleri olarak işlev görür.

12- İşkence, soykırımın bağlamı dışında da gerçekleşebiliyor olsa da her soykırımda bir tür işkence söz konusudur. Soykırım Sözleşmesi'ne göre, korunan bir grubu "bu kimliği nedeniyle" tamamen veya kısmen yok etme niyetiyle uygulanan ciddi bedensel veya ruhsal zarar verme eylemi, soykırımın temel unsurlarından birini oluşturur (Madde II).²⁷

¹⁸ 1. madde.

¹⁹ 16. madde.

²⁰ İşkenceye Karşı Sözleşme, 5. madde.

²¹ Sahadaki Silahlı Kuvvetler Mensuplarının Yaralı ve Hasta Durumunun İyileştirilmesine İlişkin Cenevre Sözleşmesi (Birinci Cenevre Sözleşmesi), 50. madde; Savaş Esirlerinin Muamelesine İlişkin Cenevre Sözleşmesi (Üçüncü Cenevre Sözleşmesi), 130. madde; Savaş Zamanında Sivillerin Korunmasına İlişkin Cenevre Sözleşmesi (Dördüncü Cenevre Sözleşmesi), 147. madde; 1949 Cenevre Sözleşmelerine Ek ve Uluslararası Silahlı Çatışmaların Mağdurlarının Korunmasına İlişkin Protokol (Protokol I), 85. madde.

²² Uluslararası Ceza Mahkemesi Roma Statüsü, 8. madde (2) (a) (ii) ve Madde 8 (2) (c) (i) ve (ii). Ayrıca bakınız 8. madde (2) (b) (xxii) ve Madde 8 (2) (e) (vi).

²³ Roma Statüsü, 7. madde (1) (f); ve Uluslararası Ceza Mahkemesi, Suçların Unsurları (2013), 7. madde (1)(f).

²⁴ Apartheid Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme, Madde II (a) (ii).

²⁵ Cenevre Sözleşmeleri, ortak 3. madde (a) ve (c) bentleri; ve Dördüncü Cenevre Sözleşmesi, 32. madde.

²⁶ Roma Statüsü, 7. madde (1) (g), (h) ve (k) bentleri.

²⁷ Ayrıca bkz. Roma Statüsü, m. 6; Uluslararası Ceza Mahkemesi, Suçların Unsurları (2011), m. 6 (b), dipnot 3; Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi, Savcı - Blagojević ve Jokić, Dava No. IT-02-60-T, Birinci Yargılama Dairesi Kararı, 17 Ocak 2005, para. 646; ve Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi, Savcı v. Krstić, Dava No. IT-98-33-T, Yargılama Dairesi Kararı, 2 Ağustos 2001, para. 513.

Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin içtihatları da dahil olmak üzere uluslararası içtihat hukuku, işkencenin, yeterince ciddi olması ve gerekli özel kasıtlarla birlikte gerçekleşmesi halinde, Madde II (b) kapsamında korunan bir grubun üyelerine “ciddi bedensel veya zihinsel zarar verme” eylemi kapsamına giren bir davranış oluşturabileceğini kabul etmektedir.²⁸ Bu anlayış, içtihat hukukunda somutlaşmıştır.²⁹

13- İster gözaltında ister gözaltı dışında olsun, işkence tesadüfi değil, doğası gereği bir amaca matuftur. İşkencenin bir nüfusa karşı zaman ve mekân sınırlarının ötesinde sistematik olarak uygulanması, grubun fiziksel bütünlüğünü ve psikolojik olarak hayatta kalmasını zayıflatmak üzere tasarlanmış koordineli politikalara işaret edebilir. Bu bağlamda, sistematik işkence, tüm koşullar ışığında değerlendirildiğinde yok etme niyetinin varlığına bir delil teşkil edebilir.³⁰ Bu çerçevede, Soykırım Sözleşmesi'nin II. maddesinin (b) bendi için merkezi öneme sahiptir. Soykırım hukukuna ilişkin içtihatlar ağırlıklı olarak öldürme eylemine odaklansa da Sözleşme metni ve içtihat hukuku, soykırımın bedenleri, zihinleri ve toplumsal direnci kırıcı sürekli uygulamalar yoluyla da işlenebileceğini teyit etmektedir. Dolayısıyla işkence, özel kastın temel göstergeleri olan kasıtlı zarar vermeyi, öngörülebilirliği ve acının araçsallaştırılmasını içeren bir delil köprüsü sağlar.

14- Grup üyelerine ciddi bedensel veya ruhsal zarar vermek, mutlaka kalıcı ve telafisi imkânsız bir zarar anlamına gelmemektedir.³¹ Ancak bu zarar, geçici mutsuzluk, utanç veya

²⁸ Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi, Savcı - Stakić, Dava No. IT-97-24-T, II. Yargılama Dairesi Kararı, 31 Temmuz 2003, para. 516; Ruanda Uluslararası Ceza Mahkemesi, Savcı - Seromba, Dava No. ICTR-2001-66-A, Temyiz Dairesi Kararı, 12 Mart 2008, para. 46, ve Savcı - Akayesu, para. 504; Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi, Savcı - Brđanin, Dava No. IT-99-36-T, Yargılama Dairesi Kararı, 1 Eylül 2004, paragraf 690 ve 741; Ruanda Uluslararası Ceza Mahkemesi, Savcı - Kayishema ve Ruzindana, Dava No. ICTR-95-1-T, Yargılama Dairesi Kararı, 21 Mayıs 1999, paragraf 108 ve 109; Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılmasına İlişkin Sözleşmenin Uygulanması (Bosna Hersek - Sırbistan ve Karadağ), Karar, I.C.J. Raporları 2007, s. 43, paragraf 300 ve 319; Uluslararası Ceza Mahkemesi, Savcı - Al-Bashir, Dava No. ICC-02/05-01/09, savcılığın tutuklama emri talebine ilişkin ikinci karar, 12 Temmuz 2010, para. 30.

²⁹ Stuart Casey-Maslen, “Torture and ill-treatment as international crimes”, in *The Prohibition of Torture and Ill-Treatment under International Law* (Cambridge, Cambridge University Press, 2025), s. 280.

³⁰ Ruanda Uluslararası Ceza Mahkemesi, Savcı - Akayesu, 523. ve 524. paragraflar; ve Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi, Savcı - Karadžić ve Mladić, Dava No. IT 95-5-R61 ve IT-95-18-R61, Birinci Yargılama Dairesi, Usul ve Delil Kuralları'nın 61. kuralı uyarınca iddianamelerin incelenmesi, 11 Temmuz 1996, para. 94.

³¹ Ruanda Uluslararası Ceza Mahkemesi, Savcı - Bagilishema, Dava No. ICTR-95-1A-T, Yargılama Dairesi Kararı, 7 Haziran 2001, para.59, Savcı - Kayishema ve Ruzindana, para.108, ve Savcı - Akayesu, para. 502; Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi, Savcı - Krstić, para. 510 ve 513, Savcı - Tolimir, Dava No. IT-05-88/2-A, Temyiz Dairesi Kararı, 8 Nisan 2015, para. 201 ve Savcı - Karadžić, Dava No. IT-95-5/18-T, Yargılama Dairesi Kararı, 24 Mart 2016, para. 543.

aşağılanmanın ötesine geçmeli ve “ciddi ve uzun vadeli bir dezavantaj” oluşturmalıdır.³² “Ciddi bedensel zarar” eşiği, önemli sağlık bozukluğu veya fiziksel deformasyonu içerir.³³ “Ciddi ruhsal zarar” her vaka için ayrı ayrı değerlendirilmeli³⁴ ve diğer tedbirlerin yanı sıra, mağdurun normal bir yaşam sürme yeteneğini temelden bozan terör, korku veya zorlayıcı tedbirleri de içerebileceği göz önünde bulundurulmalıdır.³⁵

15- Uluslararası mahkemeler, şiddetli acıların genellikle tekil eylemlerden değil, uzun süreli kötü muameleden kaynaklandığını kabul ederek, bu acıların şiddetini bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirir.³⁶ Dolayısıyla, işkence ve diğer zalimane, insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele veya cezalarla ilgili Özel Raportörün açıkladığı üzere, yoksun bırakma, tehditler ve dayatılan güvensizlik, kümülatif ve uzun süreli etkileriyle işkence ortamının bir parçası olarak toplu halde ciddi psikolojik işkenceye yol açabilir.³⁷ Bu durum, hem geleneksel gözaltı durumları hem de bir bölgenin tamamında gerçekleşen muameleler için geçerli olabildiği gibi işkenceyi tanımlayan sınırları yalnızca münferit bir ihlal vakasının ötesine taşıyabilir.

16- Uluslararası gözaltı düzenlemeleri, gözaltı uygulayan makamın nasıl tanımlandıklarına bakılmaksızın tüm gözaltındakilerin³⁸ (yakalanan savaşçılar, güvenlik amaçlı gözaltındakiler ve siviller dahil) fiziksel ve psikolojik bütünlüğünü her zaman koruması

³² Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi, Savcı - Krstić, para. 513; Ruanda Uluslararası Ceza Mahkemesi, Savcı - Kayishema ve Ruzindana, para. 110; Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi, Savcı - Tolimir, para. 201; ve Ruanda Uluslararası Ceza Mahkemesi, Savcı - Akayesu, para. 502.

³³ Ruanda Uluslararası Ceza Mahkemesi, Savcı - Kayishema ve Ruzindana, para. 109, Savcı - Seromba, para. 46; ve Savcı - Semanza, Dava No. ICTR-97-20-T, Yargılama Dairesi Kararı, 15 Mayıs 2003, para. 320.

³⁴ Ruanda Uluslararası Ceza Mahkemesi, Savcı - Kayishema ve Ruzindana, para. 110 ve 113; Savcı - Kamuhanda, Dava No. ICTR-99-54A-T, Yargılama Dairesi Kararı, 22 Ocak 2004, para. 634.

³⁵ Ruanda Uluslararası Ceza Mahkemesi, Savcı - Kayishema ve Ruzindana, para. 110, Savcı - Kajelijeli, Dava No. ICTR-98-44A-T, Yargılama Dairesi Kararı, 1 Aralık 2003, para. 815, Savcı - Semanza, para. 321 ve Savcı - Seromba, para. 46; Eski Yugoslavya Uluslararası Mahkemesi, Savcı - Tolimir, para. 203; ve Uluslararası Ceza Mahkemesi, Suç Unsurları, 6. madde (b), dipnot 3.

³⁶ Uluslararası Ceza Mahkemesi, Savcı - Ongwen, Dava No. ICC-02/04-01/15, 9. Yargılama Dairesi Karar, 4 Şubat 2021, para. 2701, ve Savcı - Ongwen, Dava No. ICC-02/04-01/15, II. Ön Duruşma Dairesi Suçlamaların Onaylanmasına İlişkin Karar, 23 Mart 2016, para. 230; Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi, Savcı - Krnojelac, Dava No. IT-97-25-T, Yargılama Dairesi Kararı, 15 Mart 2002, para. 182; ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Selmouni - Fransa, Başvuru No. 25803/94, Karar, 28 Temmuz 1999, para. 105.

³⁷ [A/HRC/43/49](#), para. 34, 68, 70 ve 86.

³⁸ İnsan Hakları Komitesi, 21 sayılı genel yorum (1992), para. 2–4 ve 36 sayılı genel yorum (2018), para. 25; İşkenceye Karşı Sözleşme, 1. ve 2. maddeler; Dördüncü Cenevre Sözleşmesi, 32. madde; Uluslararası Kızılhaç Komitesi (ICRC), Uluslararası İnsani Hukuk Geleneği, Cilt I: Kurallar, kural 90; ve İnsan Hakları Komitesi, Lantsova - Rusya Federasyonu, ([CCPR/C/74/D/763/1997](#)), para. 9.2.

gerektiği ilkesine dayanmaktadır.³⁹ İnsani muamele, gözaltının yapısal bir gerekliliği olmakla birlikte işkence ile diğer zalimane, insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele veya cezaların kategorik olarak yasaklanmasını zorunlu kılar.⁴⁰ Sonuç olarak, gözaltının hukuka uygunluğu yalnızca gözaltının başlangıçtaki gerekçelerine değil, aynı zamanda maddi koşullar, günlük rutinler ve strese neden olan belirli uygulamalar da dahil olmak üzere gözaltının yürütülüş şekline de bağlıdır.⁴¹ Bu nedenle, hukuki inceleme; aşırı kalabalıklaşma, yetersiz hijyen koşulları, gıda ve tıbbi bakıma erişimin kısıtlanması ile korku ve belirsizlik yaratmak amacıyla kasıtlı olarak uzun süreli uyku bozukluğuna sebebiyet verme veya aşağılama uygulamalarının da dahil olduğu alıkonulma merkezi ortamının bileşik etkilerini dikkate almaktadır.⁴² Bu tür uygulamaların kasıtlı olduğu ve sonuçlarının tamamen öngörülebilir olduğu durumlarda mesele yetersiz koşullar değil alıkonulma merkezi ortamının kendisi aracılığıyla uygulanan yasaklanmış bir muameledir. Bu muamele, şiddetine ve amacına bağlı olarak işkence veya diğer zalimane, insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele veya cezanın tanımına uymaktadır.⁴³

17- Politikalar “kasıtlı ve amaçlı bir şekilde korku yaratmayı” içeriyor ve “sindirmeyi veya zorlamayı” hedefliyorsa, bunun sonucunda ortaya çıkan zarar işkencenin temel amacı olan “tam hakimiyet” kurmak için kasıtlı olarak acı çektirmeyi ortaya koymaktadır.⁴⁴ Dolayısıyla, yapısal olarak işkenceci bir rejimin varlığına işaret eden soykırım süreci, grubun hayatta kalma yeteneğini ortadan kaldırmak amacıyla, geniş çapta sistematik olarak şiddetli ruhsal acı çektirmeyi içeren yok etme yöntemini kullanmaktadır.

³⁹ Üçüncü Cenevre Sözleşmesi, 13. ve 14. maddeler; Dördüncü Cenevre Sözleşmesi, 5., 27. ve 79. maddeler; ve Cenevre Sözleşmelerinin 3. ortak maddesi.

⁴⁰ İşkenceye Karşı Sözleşme, 2 (1) ve (2) ile 16. maddeler; Üçüncü Cenevre Sözleşmesi, 13. madde; Dördüncü Cenevre Sözleşmesi, 27. madde; ICRC, Uluslararası İnsani Hukuk Gelenekleri, 87, 99 ve 118. kurallar; Cenevre Sözleşmelerinin ortak 3. maddesi; 1949 Cenevre Sözleşmelerine Ek I. Protokol, 75. madde.

⁴¹ Birleşmiş Milletler Mahkumların Muamelesi İçin Asgari Standart Kuralları (Nelson Mandela Kuralları); Her Türlü Gözaltı veya Hapis Altında Bulunan Tüm Kişilerin Korunmasına İlişkin İlkeler; İnsan Hakları Komitesi, 35 sayılı genel yorum (2014); Medeni ve Siyasi Haklar Uluslararası Sözleşmesi, 7. madde; Dördüncü Cenevre Sözleşmesi, 27, 32 ve 33. maddeler; ve ICRC, Uluslararası İnsani Hukuk Gelenekleri, kural 118.

⁴² Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Ananyev ve diğerleri – Rusya, Başvuru No. 42525/07 ve 60800/08, Karar, 10 Ocak 2012, 142. paragraf, Idalov – Rusya, Başvuru No. 5826/03, Karar, 22 Mayıs 2012, para. 94, ve Muršić - Hırvatistan, Başvuru No. 7334/13, Karar, 20 Ekim 2016, para. 101.

⁴³ Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Ilaşcu ve diğerleri – Moldova ve Rusya, Başvuru No. 48787/99, Karar, 8 Temmuz 2004; Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi, Savcı – Delalić ve diğerleri, para. 556 ve 558; Savcı – Krnojelac, para. 183.

⁴⁴ [A/HRC/43/49](#), para. 35, 46, 49 ve 69.

18- İşkenceye Karşı Komite 2025 yılında, 7 Ekim 2023 tarihinden itibaren yoğunlaşan İsrail'in organize ve geniş çaplı işkence ve kötü muameleye dayalı fiili devlet politikasının ciddi şekilde arttığına dair haberler konusunda da kaygılarını dile getirmiştir.⁴⁵ Aynı yıl, "Doğu Kudüs dahil İşgal Altındaki Filistin Toprakları ve İsrail Hakkında Bağımsız Uluslararası Soruşturma Komisyonu", yukarıdaki 12. paragrafta belirtilen II (b) maddesi koşullarının ortaya çıktığına karar vermiştir.⁴⁶

III. Bir Soykırım Eylemi Olarak İşkence

A. Gerekçe

19- İnsandışılaştırma, işkenceyi, aşağılamayı ve yok etmeyi "düzenli" idari süreçler için gerekli görüp meşrulaştırarak sömürgeci ve ırka dayalı düzenlenmiş rejimlerin politikalarının temelini oluşturmaktadır.⁴⁷ Filistin Mandası döneminde Birleşik Krallık, İrlanda'da geliştirilen ve daha sonra Siyonist milislere aktarılan bir isyan karşıtı taktik olarak işkenceyi kullanmış; sömürge mirası olan bu uygulamalar, 1948 öncesi ve sonrasında Filistin direnişine karşı bir baskı aracı ve önleyici tedbir olarak İsrail güvenlik aygıtına dahil edilmiştir.⁴⁸

20- Devlet kurmanın ilk dönemlerinden itibaren ve on yıllarca süren işgal boyunca İsrail, egemenlik aygıtının yapısal bir bileşeni olarak zorlayıcı şiddet uygulamış ve şiddete göz yummuştur. İşgalin başlamasından kısa bir süre sonra işkence ve kötü muamele raporları ortaya çıkmış⁴⁹ ve 1970'lerden itibaren Filistinli,⁵⁰ İsraili⁵¹ ve uluslararası sivil toplum kuruluşları (STK)⁵² ile Birleşmiş Milletler⁵³ tarafından bu durum artan sıklıkta

⁴⁵ [CAT/C/ISR/CO/6](#), para. 28.

⁴⁶ [A/80/337](#).

⁴⁷ Marnia Lazreg, *Torture and the Twilight of Empire: From Algiers to Baghdad* (Princeton, United States of America, Princeton University Press, 2007); Caroline Elkins, *Imperial Reckoning: The Untold Story of Britain's Gulag in Kenya* (New York, Henry Holt ve Company, 2005).

⁴⁸ Matthew Hughes, "Terror in Galilee: British-Jewish collaboration and the special night squads in Palestine during the Arab Revolt, 1938–39", *The Journal of Imperial and Commonwealth History*, Cilt: 43, Sayı: 4 (2015); Salman Abu Sitta ve Terry Rempel, "The ICRC and the detention of Palestinian civilians in Israel's 1948 POW/Labor Camps", *Journal of Palestine Studies*, Cilt: 43, Sayı: 4 (2014).

⁴⁹ [A/32/132-S/12356](#), s. 3 ve <https://www.jstor.org/stable/2535792>, s. 208.

⁵⁰ Bakınız, örneğin, <https://yplus.ps/wp-content/uploads/2021/01/Al-Haq-A-Nation-under-Siege.pdf>.

⁵¹ Bakınız, örneğin, Stanley Cohen ve Daphna Golan, *The Interrogation of Palestinians during the Intifada: Ill-treatment, "Moderate Physical Pressure" or Torture?* (Jerusalem, B'Tselem, 1991).

⁵² Bakınız, örneğin, www.amnesty.org/en/documents/pol10/001/1979/en/, s. 163 ve 164; www.amnesty.org/en/documents/pol10/0001/1983/en/, s. 311–316.

⁵³ A/8389, A/8389/Corr.1 ve A/8389/Corr.2, para. 64–67.

belgelenmeye başlanmıştır. İsrail'in "Filistin askısı"⁵⁴ ve "Filistin sandalyesi"⁵⁵ gibi işkence yöntemleri, İsraili sorgu görevlileri tarafından Filistinli mahpuslara karşı yaygın olarak kullanılması nedeniyle kötü bir üne sahiptir.

21- Filistinlilere yönelik işkence ve sistematik örtbas etme olaylarını içeren kamuoyunda yankı bulan olaylar,⁵⁶ İsrail Hükümeti'ni Genel Güvenlik Servisi'nin sorgulama yöntemlerini araştırmakla görevli *Landau* Komisyonu'nu kurmaya yöneltmiştir.⁵⁷ Komisyon, 1987 tarihli raporunda, kamu yararı ve "zorunluluk" gerekçesiyle terörist faaliyetlere karışmış olmasından şüphelenilen bir kişiye, psikolojik baskıya ek olarak, "ılımlı bir ölçüde" fiziksel baskı uygulanabileceği sonucuna varmıştır.⁵⁸ Komisyonun bulguları, İşkenceye Karşı Komite⁵⁹ ve birçok insan hakları örgütü için ciddi bir endişe kaynağı olmuştur.⁶⁰ 1999 yılında, İsrail Yüksek Adalet Mahkemesi, sorgulamalarda özel baskı yöntemlerine izin veren bu "zorunluluk" doktrinini tanımış⁶¹ ve bu doktrin 2018'de genişletilmiştir.⁶² Sonuç neredeyse tam bir cezasızlık olmuştur. 2001-2020 yılları arasında işkenceye dair yapılan 1300'den fazla şikâyet sonucunda 2 soruşturma açılmış ancak hiçbir iddianame hazırlanmamıştır.⁶³

22- Ayrımcı yasal düzenlemeler ve suistimal içeren uygulama pratiklerinden oluşan bir sistem yaygınlaşarak, İsrail ordusuna ait gözaltı merkezlerini ve bazıları gizli olan hapishaneleri⁶⁴ de kapsar hale gelmiştir.⁶⁵ Halihazırda adil yargılama ilkesini ihlal eden mevcut yasalar (örneğin, yalnızca Gazze'den gelen Filistinliler için geçerli olan yasadışı savaşçıların hapsedilmesine ilişkin 2002 tarihli yasa⁶⁶) daha sert muameleye izin verecek şekilde

⁵⁴ Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Aksoy – Türkiye, Başvuru No. 21987/93, Judgment, 18 Aralık 1996, para. 14, 23 (d), 60 ve 64; Sara Woldu ve Marie Brasholt, "Suspension torture and its physical sequelae", *Journal of Forensic and Legal Medicine*, Cilt: 80 (2021), s. 2.

⁵⁵ Bakınız, www.democracynow.org/2016/4/7/ex_abu_ghraib_interrogator_israelis_trained; Eric Fair, *Consequence: A Memoir* (Henry Holt and Company, 2016).

⁵⁶ İsrail Yüksek Mahkemesi, Nafsu - Chief Military Advocate, Dava No. 124/87, Karar, 24 Mayıs 1987, para. 4–7; www.nytimes.com/1984/05/29/world/arabs-were-slain-by-israeli-guards-inquiry-concludes.html; <https://addameer.ps/media/4821>, s. 50–53; <https://stoptorture.org.il/wp-content/uploads/2024/02/Accountability-Denied.pdf>, s. 6–7.

⁵⁷ Bakınız https://hamoked.org/files/2012/115020_eng.pdf.

⁵⁸ Ibid.

⁵⁹ A/49/44, para. 159–171.

⁶⁰ Bakınız, örneğin, www.amnesty.org/en/documents/MDE15/037/1996/en/.

⁶¹ İsrail'de İşkenceye Karşı Halk Komitesi – İsrail Devleti, HCJ 5100/94, Karar.

⁶² Bakınız <https://versa.cardozo.yu.edu/opinions/tbeish-v-attorney-general>.

⁶³ Bakınız https://www.fidh.org/IMG/pdf/fidh-pcati_art_15_communication_palestine_crimes_isa.pdf.

⁶⁴ Bakınız, örneğin, <https://www.theguardian.com/world/2003/nov/14/israel2>.

⁶⁵ CAT/C/ISR/CO/6, para. 12–14.

⁶⁶ Bakınız <https://stoptorture.org.il/wp-content/uploads/2024/09/Incarceration-of-Unlawful-Combatants-Law-July-2024.pdf>

defalarca değiştirilmiştir.⁶⁷ Yerleşik cezasızlık, İsrail'in Filistinli tutuklulara yönelik normalleşmiş istismarını körüklemiştir.⁶⁸

B. Alıkonulma Sırasındaki İşkence Vakalarında Artış

- 23- Ekim 2023'ten bu yana, alıkonulma sırasındaki işkence, soykırımın açık bir özelliği olarak cezalandırıcı toplu intikam şeklinde benzeri görülmemiş bir düzeyde kullanılmıştır. Tüm Filistinlilere topluca "terörist" ve "güvenlik tehdidi" muamelesi yapılmıştır.⁶⁹
- 24- Ekim 2023'ten bu yana, İsraili yetkililer en az 1.500'ü çocuk olmak üzere 18.500'den fazla Filistinliyi tutuklamıştır.⁷⁰ Şubat 2026 itibarıyla İsrail 1.330'ü mahkûm, 3.308'i tutuklu ve 3.358'i yargılanmadan idari kararlar tutulanlar dahil olmak üzere çeşitli alıkonulma yerlerinde toplamda 9.245 Filistinliyi tutmaktadır. İsrail ayrıca 1.249 kişiyi "yasadışı savaşı" oldukları gerekçesiyle tutmaktadır.⁷¹ Ayrıca muhtemelen birçoğu artık hayatta olmayan 4.000'den fazla kişi zorla kaybetmeye maruz bırakılmıştır.⁷² İsraili yetkililer başlangıçta bu alıkoymaları kabul etmekten kaçınmış ve mahpusların tutulduğu yerlere dair ayrıntıları birkaç ay boyunca gizlemiştir. Mayıs 2024'te, hukuki baskının etkisiyle, mahpus izleme mekanizmasını uygulamaya koymuştur. Fakat bu mekanizma ancak 45 günlük hapisten sonra işletilebilmektedir.⁷³ Aileler ve avukatlar hâlâ doğru bilgi edinememekte⁷⁴ ve Uluslararası Kızılhaç Komitesi'nin (ICRC) alıkonulma yerlerine erişimi engellenmektedir.⁷⁵
- 25- İsrail askerleri bütün yerleşim yerlerini basarak yaşlıları, engellileri, hamile kadınları ve çocukları dahi zorla gözaltına almıştır.⁷⁶ Tutuklamalar, evlere, sığınaklara ve hastanelere yapılan baskınlarda, kontrol noktalarında ve sokaklarda,⁷⁷ hatta İsrail işgal güçleri

⁶⁷ Bakınız www.alhaq.org/advocacy/27172.html, s. 6–7.

⁶⁸ Bildirim 11.

⁶⁹ Bakınız www.btselem.org/sites/default/files/publications/202507_our_genocide_eng.pdf, s. 66–70.

⁷⁰ Bildirim 1.

⁷¹ Bakınız <https://hamoked.org/prisoners-charts.php>.

⁷² Bakınız www.un.org/unispal/document/un-experts-press-release-18jul25/.

⁷³ CAT/C/ISR/CO/6, para. 16.

⁷⁴ Bakınız https://btselem.org/sites/default/files/publications/202408_welcome_to_hell_eng.pdf, s. 14 ve 36.

⁷⁵ Bakınız www.haaretz.com/israel-news/2025-10-29/ty-article/.premium/defense-minister-signs-order-to-continue-ban-on-red-cross-visits-to-palestinian-prisoners/0000019a-2fac-d856-a9ff-6faf5cf50000.

⁷⁶ Bakınız <https://ohchr.org/sites/default/files/documents/countries/opt/20240731-Thematic-report-Detention-context-Gaza-hostilities.pdf>, para. 12.

⁷⁷ Ibid.; https://www.alhaq.org/cached_uploads/download/2025/12/16/ah-am-a-submission-i-sr-opt-torture-10-december-1765892761.pdf, s. 19.

tarafından “güvenli” olarak belirlenen koridorlarda ve Gazze İnsani Yardım Vakfı tarafından işletilenler de dahil olmak üzere yardım dağıtım noktalarında; diğer bir deyişle İsrail’de ve işgal altındaki Filistin topraklarının tamamında gerçekleşmiştir.⁷⁸

- 26- İsraili yetkililerinin Ekim 2023'ten bu yana kullandığı iki tür alıkonulma merkezi bulunmaktadır. Bu merkez türlerinden ilki geçici olarak kurulan ve ordunun idaresindeki *Sde Teiman*, *Anatot* ve *Ofer* gibi en kötü üne sahip merkezlerken diğer merkez türü İsrail Cezaevi İdaresi binalarıdır.⁷⁹ 1985 yılında insanlık dışı yeraltı koşulları nedeniyle kapatılan *Ayalon* Cezaevi'ndeki *Rakefet* tesisi, Ulusal Güvenlik Bakanı Ben-Gvir'in talimatıyla yeniden açılmıştır.⁸⁰ Askeri yönetim altındaki merkezlerde⁸¹ muamele özellikle insanlık dışı olmakla birlikte, işkence tüm gözaltı ağında sistematik bir şekilde uygulanmaktadır.⁸²
- 27- Kasım 2023'e gelindiğinde, insan hakları örgütleri Filistinlilerin keyfi tutuklanması vakalarının hızla artmasıyla birlikte yaygın işkence uygulamalarını kınamıştır.⁸³ 2024 yılında, konuya ilişkin ortaya çıkan belge sayısı arttıkça,⁸⁴ bir İsrail kuruluşu “her türlü kısıtlamanın bir kenara bırakıldığı” uyarısında bulunmuştur.⁸⁵
- 28- Aktivistlerin, hekimlerin, siyasilerin, insan hakları savunucularının ve gazetecilerin dahil olduğu belirli gruplar alıkonulmak ve kötü muameleye maruz bırakılmak üzere hedef alınmış ve bu durum bazen vahşet dolu ölümlerle sonuçlanmıştır.⁸⁶ Yüzlerce sağlık ve kurtarma çalışanı, tıbbi görevlerini yerine getirirken, çoğu zaman aşağılayıcı bir şekilde keyfi olarak tutuklanmıştır.⁸⁷ Hapiste öldürülen sağlık çalışanları arasında üç doktor – Adnan al-Bursh, Iyad al-Rantisi ve Ziad al-Dalou – ve paramedik Hamdan Abu Anaba

⁷⁸ Bakınız <https://ohchr.org/en/press-releases/2025/08/un-experts-alarmed-reports-enforced-disappearances-gaza-humanitarian>.

⁷⁹ Bakınız <https://ohchr.org/sites/default/files/documents/countries/opt/20240731-Thematic-report-Detention-context-Gaza-hostilities.pdf>, para. 16.

⁸⁰ Bakınız <http://www.theguardian.com/world/2025/nov/08/israel-underground-jail-rakefet-palestinians-gaza-detainees>.

⁸¹ Bakınız <http://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/countries/opt/20240731-Thematic-report-Detention-context-Gaza-hostilities.pdf>, para. 38.

⁸² Bakınız www.btselem.org/publications/202601_living_hell.

⁸³ Bakınız www.amnesty.org/en/latest/news/2023/11/israel-opt-horrifying-cases-of-torture-and-degrading-treatment-of-palestinian-detainees-amid-spike-in-arbitrary-arrests/.

⁸⁴ Bakınız, örneğin, www.un.org/unispal/wp-content/uploads/2024/07/20240731-Thematic-report-Detention-context-Gaza-hostilities.pdf; www.unrwa.org/resources/reports/detention-and-alleged-ill-treatment-detainees-gaza-during-israel-amas-war;

www.btselem.org/sites/default/files/publications/202408_welcome_to_hell_eng.pdf;

www.hrw.org/news/2024/07/23/israel-detainees-face-inhumane-treatment.

⁸⁵ Bakınız www.phr.org.il/en/prisoners-violations-report-2024/.

⁸⁶ Bakınız, örneğin, [CAT/C/ISR/CO/6](http://www.un.org/unispal/wp-content/uploads/2024/07/20240731-Thematic-report-Detention-context-Gaza-hostilities.pdf), para. 46.

⁸⁷ Bakınız www.phr.org.il/wp-content/uploads/2025/02/6265_DetentionReport_Eng.pdf

bulunmaktadır.⁸⁸ Birleşmiş Milletler Filistinli Mülteciler Yardım ve Çalışma Ajansı'nın (UNRWA) 50'den fazla çalışanı da tutuklanmış, sorguya çekilmiş (özellikle UNRWA'nın çalışmaları hakkında) ve işkence görmüştür.⁸⁹

29- Bu zulüm rejimi İsrail işgal güçleri, İsrail Güvenlik Teşkilatı (*Shin Bet*), İsrail Polisi ve İsrail Cezaevi İdaresi aracılığıyla uygulanmış ve sıkı bir şekilde koordine edilmiştir.⁹⁰

C. İşkence yöntemleri

30- Ulusal Güvenlik Bakanı Ben-Gvir, alıkonulma koşullarının kötüleştirilmesini en öncelikli hedeflerinden biri olarak kamuoyuna duyurmuş,⁹¹ kalori alımının ciddi şekilde azaltılması emri vermiş, bu aç bırakma politikasını İsrail Yüksek Mahkemesi önünde savunmuş ve mahpuslara yalnızca "asgari düzeyin asgarisini" sağlayacağını taahhüt etmiştir.⁹²

31- Filistinliler gözaltına alındıkları andan itibaren kötü muameleyle maruz kalmakta, rutin olarak mahpusların gözleri bağlanmakta, mahpuslar şiddetle zapt edilmekte, çıplak bırakılmakta ve İsrail askerleri tarafından teşhir edilmektedir.⁹³

32- Nakiller kasıtlı olarak stresi, kafa karışıklığını ve korkuyu körüklemektedir. Mahpuslar acı verici bir şekilde kelepçelenmekte, üzerlerine idrar yapılmakta, kimlik ve inançlarını hedef alan aşağılayıcı hakaretlerle sözlü tacize uğramakta ve aile üyeleri de dahil olmak üzere ölümle tehdit edilmektedir.⁹⁴ Her alıkonulma sonrasında ortalama 4.5 kez tekrarlanan nakiller genellikle haber verilmeden ve bilinmeyen yerler arasında yapılmaktadır.⁹⁵

33- Gözaltında tutulan Filistinliler açık havada, barıksız veya genellikle "maymun kafesleri"⁹⁶ olarak adlandırılan kafeslerde ya da bazen yer altında, sıkışık alanlarda

⁸⁸ Ibid.

⁸⁹ Bakınız <https://x.com/unlazzarini/status/1917129897010516243?s=46&t=ccWRJzS530FizJwwxUAeMg> .

⁹⁰ Bildirim 11.

⁹¹ Bakınız www.haaretz.com/israel-news/2023-01-06/ty-article/.premium/ben-gvir-pays-first-visit-to-israeli-prison-to-ensure-conditions-havent-improved/00000185-865e-d4ba-add5-aedfc8fe0000. Ayrıca bakınız www.middleeasteye.net/live-blog/live-blog-update/ben-gvir-worsening-prisoners-conditions-one-my-highest-goals.

⁹² Bakınız <https://nif.org/stories/human-rights-democracy/insisting-on-prisoners-right-to-food>.

⁹³ Bakınız <https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/hrbodies/hrcouncil/sessions-regular/session56/a-hrc-56-crp-4.pdf>, para. 386–390.

⁹⁴ Bildirim 11.

⁹⁵ Bakınız <https://pchr.org/wp-content/uploads/2025/05/Torture-and-Genocide-The-Shattered-Futures-of-Former-Palestinian-Detainees-in-Gaza.pdf>, s. 7 ve 24.

⁹⁶ Bakınız https://www.alhaq.org/cached_uploads/download/2025/12/16/ah-am-a-submission-i-sr-opt-torture-10-december-1765892761.pdf, s. 41.

hapsedilmektedir.⁹⁷ Mahpuslar, tıbbi bakım sırasında bile uzun süreler boyunca gözleri bağlı ve tamamen (tüm uzuvları) kelepçeli olarak tutulmakta, bu da bazen ampütasyonlara yol açan yaralanmalara neden olmaktadır.⁹⁸ Tekerlekli sandalyeler,⁹⁹ battaniyeler ve giysiler de dahil olmak üzere kişisel eşyalara el konulmakta ve mahpuslar kasıtlı olarak soğuğa maruz bırakılmaktadır.¹⁰⁰ Mahpuslar uzun süreli tecrit, uykusuzluk, açlık ve susuzluk nedeniyle¹⁰¹ “yürüyen iskeletler” haline gelmiştir.¹⁰² Tuvaletlere erişim ve duş alma rutin olarak kısıtlanmakta¹⁰³ ve bazı mahpuslar genellikle uzun süreler boyunca bez kullanmaya zorlanmaktadır.¹⁰⁴ Mahpuslar uzun süreli tecrit altında tutulmakta, uykudan mahrum bırakılmakta ve genellikle ibadet etmeleri yasaklanmaktadır.¹⁰⁵

34- Ağır fiziksel şiddet sıradan bir durumdur. İsraili gardiyanlar, mahpusları su işkencesine (*waterboarding*) maruz bırakmakta,¹⁰⁶ kelepçeli elleriyle uzun süre asılı tutmakta, cop ve diğer silahların kullanılması dahil olmak üzere şiddetli dayaklara maruz bırakmaktadır.¹⁰⁷ Mahpusları sigara ile yakmakta, çakıl taşları üzerinde diz çökmeye zorlamakta, uzun süreli stres pozisyonlarında tutmakta ve halüsinojenik ilaçlar vermektedir.¹⁰⁸ Biber gazı, göz yaşartıcı gaz, elektrik şokları ve saldırı köpekleri de kullanılmaktadır.¹⁰⁹ Uzmanlaşmış baskı birimlerinin sık sık düzenlediği baskınlarda, Filistinliler eğilmeye zorlanırken tokatlanmakta, dövülmekte ve sistematik olarak aşağılanmaktadır.¹¹⁰

⁹⁷ Bakınız www.theguardian.com/world/2025/nov/08/israel-underground-jail-rakefet-palestinians-gaza-detainees.

⁹⁸ CAT/C/ISR/CO/6, para. 28 ve

https://www.btselem.org/sites/default/files/publications/202601_living_hell_eng.pdf, s. 14.

⁹⁹ Bakınız www.972mag.com/israeli-prisons-lawyers-palestinian-detainees.

¹⁰⁰ Bakınız <https://www.palestine-studies.org/en/node/1654683#:~:text=Collective%20punishment%20has%20also%20included,shaving%20tools%20have%20been%20confiscated>.

¹⁰¹ Bakınız www.btselem.org/publications/202601_living_hell.

¹⁰² Bakınız www.972mag.com/israeli-prisons-lawyers-palestinian-detainee.

¹⁰³ Bakınız www.phr.org.il/wp-content/uploads/2024/02/5845_Imprisoned_Paper_Eng.pdf, s. 14–15.

¹⁰⁴ Bakınız www.btselem.org/sites/default/files/publications/202601_living_hell_eng.pdf, s. 14.

¹⁰⁵ Bakınız www.ohchr.org/sites/default/files/documents/countries/opt/20240731-Thematic-report-Detention-context-Gaza-hostilities.pdf, para. 34;

www.btselem.org/sites/default/files/publications/202408_welcome_to_hell_eng.pdf, s. 39–41.

¹⁰⁶ CAT/C/ISR/CO/6, para. 28.

¹⁰⁷ Ibid.

¹⁰⁸ Ibid.

¹⁰⁹ Bakınız www.ohchr.org/sites/default/files/documents/countries/opt/20240731-Thematic-report-Detention-context-Gaza-hostilities.pdf, para. 38, 40 ve 41.

¹¹⁰ Bakınız https://www.alhaq.org/cached_uploads/download/2025/12/16/ah-am-a-submission-i-sr-opt-torture-10-december-1765892761.pdf, s. 15–18.

- 35- Ulusal Güvenlik Bakanı'nın planı doğrultusunda mahpusların aç bırakılması, Gazze'de kasıtlı olarak sebep olunan kıtlığı yansıtmakta olup,¹¹¹ bu durum aynı ideolojik çerçeveye dayanan iki politikayı akla getirmektedir. Gazze'deki yıkım görüntüleri, esirleri daha fazla işkenceye maruz bırakmak için, Gazze'den gelen Filistinlilerin tutulduğu hapishanelerde sergilenmektedir.¹¹²
- 36- Sorgulamalar sırasında işkence de uygulanmaktadır. Seanslar; saatlerce, bazen günlerce sürmektedir; bu süre zarfında mahpuslar duyuşal aşırı yüklenme, uyku yoksunluğu ve psikolojik çöküş oluşturmak amacıyla sürekli olarak yüksek sesle müziğin çaldığı sözde "disco odaları"nda tutulmaktadır.¹¹³ Mahpuslara ve ailelerine zarar verme, tecavüz etme veya öldürme tehditleri sıradan hale gelmiştir.¹¹⁴ İsraili yetkililer mahpusların üzerine idrar yapmakta,¹¹⁵ köpek muamelesi yaparak yiyecek atmakta ve "hayvan gibi davranmaya" veya aşağılama amacıyla tasarlanmış aşırı itaat eylemleri yapmaya zorlamaktadır.¹¹⁶ Bir İsraili muhbir şu yorumda bulunmuştur: "Onları insan olmaktan tamamen mahrum bıraktılar."¹¹⁷
- 37- Çocuklara, kadınlara ve erkeklere yönelik cinsel şiddet de yaygındır.¹¹⁸ İsrail görevlileri, genellikle demir çubuklar, coplar ve metal dedektörleri gibi nesnelere kullanarak, toplu tecavüz de dahil olmak üzere tecavüz suçları işlemiştir.¹¹⁹ Mahpuslar cinsel organlarına veya anüslerine yönelik darbelere ve elektrik şokuna maruz bırakılmakta, herkesin gözü önünde çıplak bırakılmakta, zorla ve müdahaleci bir şekilde aşağılayıcı pozisyonlarda çıplak aramaya tabi tutulmaktadır.¹²⁰ Mahpuslara cinsel saldırılar sıklıkla gözleri bağlı iken

¹¹¹ Brendan Ciarán Browne, "The coloniality of enforced starvation: reading famine in Gaza through An Gorta Mór", *Journal of Palestine Studies*, Cilt: 53, Sayı: 2 (2024).

¹¹² Bakınız www.youtube.com/shorts/3i9X1axaDIk.

¹¹³ Bakınız https://www.alhaq.org/cached_uploads/download/2025/12/16/ah-am-a-submission-i-sr-opt-torture-10-december-1765892761.pdf, s. 21, 30 ve 31; www.phr.org.il/wp-content/uploads/2025/02/6265_DetentionReport_Eng.pdf, s. 8.

¹¹⁴ [CAT/C/ISR/CO/6](#), para. 28.

¹¹⁵ Ibid.

¹¹⁶ Ibid.; https://www.alhaq.org/cached_uploads/download/2025/12/16/ah-am-a-submission-i-sr-opt-torture-10-december-1765892761.pdf, s. 33.

¹¹⁷ Bakınız <https://edition.cnn.com/2024/05/10/middleeast/israel-sde-teiman-detention-whistleblowers-intl-cmd>.

¹¹⁸ Sivil toplum kuruluşlarıyla istişare.

¹¹⁹ Maha Aon ve diğerleri, "What is there left after losing oneself?": 100 testimonies of genocidal torture from Gaza", *Torture: Quarterly Journal on Rehabilitation of Torture Victims and Prevention of Torture*, Cilt: 35, Sayı: 2–3 (Ekim 2025); <https://pchrgaza.org/wp-content/uploads/2025/05/Torture-and-Genocide-The-Shattered-Futures-of-Former-Palestinian-Detainees-in-Gaza.pdf>, s. 59–63; www.btselem.org/sites/default/files/publications/202408_welcome_to_hell_eng.pdf, s. 58 ve 59; https://www.alhaq.org/cached_uploads/download/2025/12/16/ah-am-a-submission-i-sr-opt-torture-10-december-1765892761.pdf, s. 44–47.

¹²⁰ Bakınız www.ohchr.org/sites/default/files/documents/countries/opt/20240731-Thematic-report-Detention-context-Gaza-hostilities.pdf, para. 41.

gerçekleşmektedir.¹²¹ Mahpusların çıplak fotoğrafları çekilmekte ve kadınlar ile kız çocukları erkeklerin önünde örtülerini çıkarmaya zorlanmaktadır.¹²²

38- Tıbbi bakımın kısıtlanması sistematik bir durum haline gelmiştir. İşkence ve açlık acil tıbbi ihtiyaçlar doğururken hastaneye yatış ve tedavi sistematik olarak engellenmekte veya geciktirilmektedir.¹²³ Zorunlu ilaçlar verilmemekte, tıbbi işlemler bazen niteliksiz sağlık personeli tarafından yapılmakta¹²⁴ ve anestezişiz ameliyat yapılmaktadır.¹²⁵ Deri hastalıkları – özellikle uyuz – yaygın olup,¹²⁶ kalabalık, nemli koşullar, duş ve temiz kıyafet eksikliği ve tedavinin kısıtlanmasıyla daha da kötüleşmektedir.¹²⁷

39- İsrail'in alıkonulma merkezlerinin yetkilileri, uygulanan koşullarla açıkça övünmüştür.¹²⁸ Gazetecilerin¹²⁹ ve sivillerin, Filistinlilere yönelik istismara tanık olmaları ve hatta telefon kullanarak kayıt yapmalarına izin verilmiştir.¹³⁰

40- Hukuki yardımın engellenmesi de işkenceye imkan sağlamaktadır. Tanık ifadeleri, mahpusların ve avukatlarının sistematik olarak sindirildiğini göstermektedir.¹³¹ Bu sindirme taktikleri arasında, avukatların ziyaretlerinden hemen önce, özgürce konuşmalarını veya hatta duruşmalara katılmalarını engellemek için dayak veya cinsel şiddet gibi şiddet içeren "caydırıcı" taktikler de yer almaktadır. Erişim yasakları, güvenlik sorgulamaları ve son dakika iptalleri de ziyaretleri engellemektedir.¹³² Ekim 2023'ten bu yana, çocuklar da dahil

¹²¹ Ibid.; https://www.alhaq.org/cached_uploads/download/2025/12/16/ah-am-a-submission-i-sr-opt-torture-10-december-1765892761.pdf, s. 44; Bildirim 8.

¹²² Bakınız <http://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/countries/opt/20240731-Thematic-report-Detention-context-Gaza-hostilities.pdf>, para. 41; https://www.alhaq.org/cached_uploads/download/2025/12/16/ah-am-a-submission-i-sr-opt-torture-10-december-1765892761.pdf.

¹²³ CAT/C/ISR/CO/6, para. 18 ve 28;

www.btselem.org/sites/default/files/publications/202601_living_hell_eng.pdf.

¹²⁴ Bakınız <https://edition.cnn.com/2024/05/10/middleeast/israel-sde-teiman-detention-whistleblowers-intl-cmd>.

¹²⁵ CAT/C/ISR/CO/6, para. 28.

¹²⁶ Ibid., para. 18.

¹²⁷ Sivil toplum kuruluşlarıyla istişareler; Bildirim 19.

¹²⁸ Bakınız www.btselem.org/sites/default/files/publications/202601_living_hell_eng.pdf, s. 3.

¹²⁹ Bakınız www.instagram.com/reels/DUv2NOgILh-/.

¹³⁰ Bakınız <https://euromedmonitor.org/en/article/6153/%E2%80%9CThey-brought-Israeli-civilians-to-watch-our-nude-torture%E2%80%9D;-IDF-torture-of-Palestinian-prisoners-is-turned-into-entertainment-for-Israeli-viewers>.

¹³¹ Bakınız www.haaretz.com/opinion/editorial/2025-08-11/ty-article/ben-gvir-is-intimidating-palestinian-prisoners-by-lying-about-their-lawyers/00000198-957f-d50b-a398-9fff18b90000.

¹³² Sivil toplum kuruluşlarıyla ve avukatlarla istişareler.

olmak üzere mahpuslar askeri mahkeme duruşmalarına uzaktan katılmakta ve gerekli olan süre içinde hukuki danışmanlık alma imkanları ciddi şekilde kısıtlanmaktadır.¹³³

Çocukluk Vasfının Yok Sayılması (Çocukların Yetişkin İnfaz Sistemine Tabi Tutulması)¹³⁴

41- Gözaltına alınan Filistinli çocukların sayısı giderek artmakta, bu çocukların neredeyse yarısı suçlama veya yargılama olmaksızın¹³⁵, aileleriyle iletişim kurmaları ve avukatlarına anlamlı erişimleri sorgulama süreçleri de dahil olmak üzere engellenerek, idari olarak gözaltına alınmaktadır.¹³⁶

42- İsrail Cezaevi İdaresi özellikle *Megiddo* ve *Ofer*'de olmak üzere tüm hapishanelerinde çocukları yetişkinlere uygulanan infaz rejimi altında tutmaktadır.¹³⁷ Tanıklıklar, kanayana kadar zincirleme, dayak, sürükleme, aç bırakma, soğuğa maruz bırakma, tıbbi bakımın engellenmesi, köpek saldırıları, hücre hapsi, cinsel istismar, zorla soyma¹³⁸ ve aile üyelerine tecavüz ve öldürme tehditlerini içermektedir.¹³⁹ Mart 2025'te bu koşullar, 17 yaşındaki Walid Khalid Ahmad'ın *Megiddo* Hapishanesinde ölümüne yol açmış olup otopsi sonuçları açlık, susuzluk, tedavi edilmemiş enfeksiyonlar ve sistemik ihmali belgelemiştir.¹⁴⁰

Gözaltında Meydana Gelen Ölümler

43- İşkenceye Karşı Komite, yalnızca Filistinlileri etkileyen anormal derecede yüksek ölüm sayısından endişe duyduğunu ifade etmiştir.¹⁴¹ Ekim 2023'ten bu yana, İsrail hapsi altında

¹³³ Bakınız www.timesofisrael.com/knesset-approves-wartime-prison-crowding-among-other-emergency-measures ve www.dci-palestine.org/nearly_half_of_palestinian_child_detainees_have_no_charge.

¹³⁴ Bakınız [A/78/545](http://www.dci-palestine.org/nearly_half_of_palestinian_child_detainees_have_no_charge).

¹³⁵ Bakınız www.dci-palestine.org/nearly_half_of_palestinian_child_detainees_have_no_charge.

¹³⁶ CAT/C/ISR/CO/6, para. 12 ve sivil toplum kuruluşlarıyla istişareler.

¹³⁷ Bakınız www.dci-palestine.org/nearly_half_of_palestinian_child_detainees_have_no_charge; www.dci-palestine.org/the_prison_is_inside_me_three_released_palestinian_boys_abducted_tortured_by_israeli_forces_while_seeking_aid.

¹³⁸ [A/79/232](http://www.dci-palestine.org/A/79/232), para. 60–69; CAT/C/ISR/CO/6, para. 20 ve 28; Bildirim 5; www.dci-palestine.org/the_prison_is_inside_me_three_released_palestinian_boys_abducted_tortured_by_israeli_forces_while_seeking_aid.

¹³⁹ Sivil toplum kuruluşlarıyla istişareler.

¹⁴⁰ Bakınız <https://edition.cnn.com/2025/04/06/middleeast/palestinian-teen-malnutrition-death-intl>.

¹⁴¹ CAT/C/ISR/CO/6, para. 24.

84¹⁴² ile 94¹⁴³ arasında Filistinli hayatını kaybetmiş olup hayatını kaybedenlerden kimliği hala belirlenemeyenler bulunmaktadır.¹⁴⁴ İsrail yetkilileri, birçok tutuklunun durumu, nerede oldukları ve hatta kimlikleri hakkındaki bilgileri gizli tutmakta, bu da gerçek ölüm sayısının doğrulanmasını imkânsız hale getirmektedir.¹⁴⁵

44- İsrail ayrıca vefat etmiş mahpusların cesetlerini teslim etmemekte ve ölümler, ailelerin ızdırap sürecini uzatmak için bir araç olarak kullanmaktadır.¹⁴⁶ Naaşlar ailelere teslim edildiğinde bile, gecikmeler ve uygunsuz işlemler otopsileri tehlikeye atarken, cesetlerdeki çürümeler de kimlik tespitini zorlaştırmaktadır.¹⁴⁷ Bu uygulamalar kötü muamele niteliğinde olup, ailelerin yas tutma konusundaki en temel insani haklarını ellerinden almaktadır.

Serbest Bırakıldıktan Sonra Kötü Muamele

45- Çocuklar da dahil olmak üzere mahpuslar, genellikle aileleri bilgilendirilmeden ve rastgele seçilen yerlerde, sistematik insan onuru ihlalleriyle serbest bırakılmaktadır.¹⁴⁸ Serbest bırakılan mahpusların gece yarısı sokaklarda yaralı ve terk edilmiş halde, bazen bez bağlı şekilde¹⁴⁹ ya da sadece iç çamaşırlarıyla ya da sevdiklerinin kollarına yığılmış halde bulunmaları dehşet vericidir.¹⁵⁰ Mahpusların uzuvlarını, görme yetilerini, konuşma yeteneklerini veya zihinsel kapasitelerini kaybetmeleri durumunda bu durum daha korkunç bir hale gelmektedir.¹⁵¹

Bir Strateji Olarak İşkence

46- Ekim 2023'ten bu yana, alıkonulma yerlerinde işkencenin uygulanma şekli, işkencenin soykırım kampanyasına entegre edildiğini ortaya koymaktadır. İşkence açıkça ilan

¹⁴² Bakınız www.btselem.org/sites/default/files/publications/202601_living_hell_eng.pdf.

¹⁴³ Bakınız www.phr.org.il/wp-content/uploads/2025/11/6538_Death_custody_Paper_Eng.pdf.

¹⁴⁴ Ibid.

¹⁴⁵ Ibid.

¹⁴⁶ Muna Haddad, "For Palestinians, even death is no escape from Israel's violence," *Journal of Palestine Studies*, Cilt: 54, Sayı: 3 (2025).

¹⁴⁷ Bakınız www.phr.org.il/wp-content/uploads/2025/11/6538_Death_custody_Paper_Eng.pdf.

¹⁴⁸ Bakınız <https://pchgaza.org/wp-content/uploads/2025/05/Torture-and-Genocide-The-Shattered-Futures-of-Former-Palestinian-Detainees-in-Gaza.pdf>, s. 33.

¹⁴⁹ Bakınız www.reuters.com/world/middle-east/un-rights-official-says-gaza-detainees-humiliated-dressed-diapers-2024-01-19/.

¹⁵⁰ Bakınız www.youtube.com/shorts/icOS2W_D5As.

¹⁵¹ Bakınız www.aljazeera.com/news/2025/10/18/palestinian-detainee-relays-how-torture-in-israeli-prison-made-him-blind; <https://www.aljazeera.com/video/newsfeed/2024/6/23/traumatised-palestinian-detainee-describes-torture-in-israeli-custody>.

edilmekte ve kamuoyu önünde gerçekleştirilmektedir.¹⁵² Gözaltındaki zorlu koşullar, gözaltında meydana gelen ölümlerin sayısında eşi görülmemiş bir artışa yol açmıştır. Örneğin doktorlar, akademisyenler ve bilim insanları gibi belirli meslek gruplarının sistematik olarak hedef alınması, bir grubun hayatta kalması için gerekli teknik kapasiteleri ortadan kaldırma niyetini göstermektedir. Bu nedenle alıkonulma sırasındaki işkence sadece cezalandırıcı değil, stratejiktir. Bu uygulama, Filistinlileri bedenlen tüketmeyi, psikolojik bütünlüklerini parçalamayı ve toplumsal dayanıklılığını zayıflatmayı amaçlamaktadır. Kısa süreli alıkonulma bile, etkileri bireyin ötesine yayılan, aileleri ve tüm toplulukları kalıcı ve birçok durumda onarılamaz şekillerde etkileyen fiziksel ve psikolojik zararlar meydana getirmektedir.

IV. Bir İşkence Biçimi Olarak Soykırım

- 47- Ekim 2023'ten sonra, işgal altındaki Filistin topraklarının tamamında¹⁵³ on yıllarca uygulanan "açık hava" hapisane rejimindeki koşullar daha da ağırlaşmış ve işkenceye varan bir ortam oluşturulmuştur. Kitlese yerinden etme, kuşatma, aç bırakma, kontrolsüz yerleşimci şiddeti ve sürekli aşağılama, yaygın gözetimle birleşerek kasıtlı olarak toplu bir ızdırap yaratmıştır.
- 48- İşkence ile soykırım arasındaki ilişki iki yönlüdür: Yukarıda incelendiği üzere, İsrail makamları işkenceyi bir soykırım aracı olarak kullanmaktadır. Öte yandan, Filistinlileri bir grup olarak yok etmek amacıyla İsrail tarafından işlenen soykırım eylemleri, Filistinlilere toplu olarak acı çektirmek üzere tasarlanmıştır. İşkence, mağdurun insan olarak temel statüsünü ortadan kaldırarak, insan topluluğundan dışlamanın bir örneği işlevi görerek, özneyi yok etmektedir.¹⁵⁴
- 49- Aşağıdaki bölüm, bir işkence biçimi olarak soykırımın kendisini ve tüm grubun çektiği ağır fiziksel ve psikolojik eziyeti ele almaktadır.

A. Gazze

¹⁵² Bakınız www.nybooks.com/articles/2024/10/17/torture-in-israels-prisons-aryeh-neier.

¹⁵³ Bakınız A/HRC/53/59.

¹⁵⁴ Lisa Guenther, *Solitary Confinement: Social Death and Its Afterlives* (Minneapolis, University of Minnesota Press, 2013).

- 50- Soykırım eylemleri, Filistinliler topluluğu üzerinde kalıcı ruhsal ve fiziksel acılara yol açmıştır. İsrail, soykırım niteliğindeki saldırıları yoluyla Gazze'yi, hastaneler, evler, okullar, mülteci kampları ve hatta su basmış çadırlar dahil hiçbir yerin güvenli olmadığı devasa bir işkence kampına dönüştürmüştür. İsrail, halihazırda 680'den fazla cana mal olan sözde "ateşkes" dönemleri de dahil olmak üzere, her an, her yere saldırabilmekte¹⁵⁵, tehlike ve korku sürekli devam etmektedir.
- 51- İsrail tüm nüfusu "insansı hayvanlar" ve "teröristler" olarak tanımlamak ve katliamları meşrulaştırmak için "insan kalkanları"¹⁵⁶ kavramını kullanmak suretiyle tüm sivil nüfusun sırtına bir hedef işareti koymuştur. "Gelecekteki teröristler" olarak betimlenen çocuklar da¹⁵⁷ yaklaşan ölümden duydukları ezici bir korkuyu dile getirmektedir.¹⁵⁸
- 52- İsrail ordusu, yok etme tehdidiyle yaygın ruhsal ve bedensel acı meydana getirmek amacıyla kitlesel yerinden etmeyi kullanmıştır. "(*cartographik terror*)"¹⁵⁹ yaklaşık 2 milyon insanı kaçırmaya zorlamıştır. Birkaç saat içinde her şeyi terk etmeleri emredilen bu insanlar, çelişkili haritalar, belirsiz iletişim ve güvenilmez protokollerle¹⁶⁰ kaos içinde yol bulmaya bırakılmış ve sürekli bombalanan "güvenli bölgelere"¹⁶¹ ve insan yaşamına uygun olmayan alanlara yönlendirilmişlerdir.¹⁶²
- 53- İhtiyatlı tahminlere göre 1 milyondan fazla insanın evi yerle bir edilmiş,¹⁶³ aileler eşyalarının, aile yadigarlarının ve geçmişleriyle olan manevi bağlarının kaybolmasını

¹⁵⁵ Ocak-Mart 2025 ateşkesi sırasında 106 kişi hayatını kaybetmiş; Şubat 2026 başı itibarıyla mevcut ateşkes sırasında ise en az 574 kişi hayatını kaybetmiştir. Bakınız <https://www.ungeneva.org/en/news-media/press-briefing/2025/03/un-geneva-press-briefing-3> ve www.ochaopt.org/content/gaza-humanitarian-response-situation-report-no-66.

¹⁵⁶ Neve Gordon ve Nicola Perugini, *Human Shields: A History of People in the Line of Fire* (Oakland, California, University of California Press, 2020), s. 218–230.

¹⁵⁷ Bakınız www.euronews.com/my-europe/2024/12/03/36-meps-want-to-prevent-knesset-member-from-entering-european-parliament; www.ndtv.com/world-news/moshe-feiglin-every-baby-in-gaza-is-an-enemy-ex-israeli-lawmakers-shocking-remarks-8477020.

¹⁵⁸ Bakınız www.warchild.org.uk/sites/default/files/2024-12/CTCCM_Gaza_Needs_Assessment_Report_2024_WCUK.pdf, s. 20; www.theguardian.com/world/2024/dec/11/death-feels-imminent-for-96-of-children-in-gaza-study-finds.

¹⁵⁹ Bakınız https://content.forensic-architecture.org/wp-content/uploads/2024/03/Humanitarian-Violence_Report_FA.pdf.

¹⁶⁰ Ibid., s. 2.

¹⁶¹ Bakınız www.alhaq.org/cached_uploads/download/2025/01/02/evacuation-orders-two-pages-view-1735842246.pdf, s. 69.

¹⁶² Bakınız www.unocha.org/news/conditions-gaza-unfit-human-survival-acting-un-relief-chief-tells-security-council.

¹⁶³ Bakınız https://palestine.un.org/sites/default/files/2025-02/IRDNA%20-%20Gaza%20and%20West%20Bank%20-%20February%202025_1.pdf, s. 26.

çaresizce izlemek zorunda kalmıştır.¹⁶⁴ Başbakan Netanyahu, operasyonun uzun vadeli amacının Gazze'yi "harabe" bir şehre dönüştürmek olduğunu ve bunun etkilerinin "nesiller boyu yankılanacağını" açıklamıştır.¹⁶⁵

- 54- Okulların, camilerin, kütüphanelerin, müzelerin ve kültürel mekanların enkaz haline geldiğini görmek, bireysel ve toplumsal tarihten derin bir kopuş hissi uyandırmaktadır.¹⁶⁶ Eğitim altyapısı ve kolektif hafıza mekanları sistematik olarak silindiğinde, bir kültürün maddi temelleri kasıtlı olarak ortadan kaldırılmaktadır.¹⁶⁷ Bu, toplumsal dokuyu hedef alarak, bir halkın kimlik, süreklilik ve aidiyet duygusuna saldırılmaktadır.
- 55- Buldozerler de dahil olmak üzere kurtarma ekipmanlarının sistematik olarak imha edilmesi,¹⁶⁸ binlerce insanı (Mayıs 2024 itibarıyla 10.000'den fazla kişiyi) enkaz altında mahsur bırakmış,¹⁶⁹ vefatları artırmış, naaşların kurtarılmasını ve gömülmesini engellemiş ve yas tutma geleneklerinin yerine getirilmesini imkânsız hale getirmiştir. Hayatta kalanlar kayıpları çıplak elleriyle aramak ve ceset parçalarını plastik torbalara koymak durumunda kalmış,¹⁷⁰ mezarlıklar ise defalarca tahrip edilmiştir.¹⁷¹
- 56- Sağlık sistemi artık bir hedef haline gelmiştir. Doktorlara, hemşirelere, ambulanslara, kliniklere ve hastanelere yönelik kasıtlı saldırılar, sağlık çalışanlarına yönelik bir kıyımdır.¹⁷² Tıbbi malzemelerin girişinin sürekli olarak engellenmesi ve Şubat 2026'da Sınır Tanımayan Doktorlar uluslararası örgütünün ülkeden çıkarılması bu politikanın bir parçasıdır.¹⁷³ Neredeyse tüm hastanelerin hasar görmesi veya yıkılmasıyla,¹⁷⁴ 2 milyondan

¹⁶⁴ Samir Qouta, Raija-Leena Punamaki ve Eyad El Sarraj, "House demolition and mental health: victims and witnesses", *Journal of Social Distress and the Homeless*, Cilt: 7, Sayı: 4 (1998) ve www.msf.ie/article/rafah-city-gaza-destruction-life-and-homes-leaves-people-unable-return-safely.

¹⁶⁵ Bakınız <https://x.com/netanyahu/status/1710744539403571430> (İbranice); www.youtube.com/watch?v=Tr7CxQZZHFA.

¹⁶⁶ Bakınız www.timesofisrael.com/after-two-year-of-war-palestinians-scramble-to-salvage-gazas-history/.

¹⁶⁷ Bakınız [A/HRC/59/26](https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/countries/opt/20241231-attacks-hospitals-gaza-en.pdf).

¹⁶⁸ Bakınız <https://pchr.org/israel-persists-in-genocide-by-deliberately-destroying-bulldozers-and-rescue-equipment/>.

¹⁶⁹ Bakınız www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-160.

¹⁷⁰ Bakınız www.theguardian.com/world/2025/oct/12/my-heart-is-broken-palestinians-begin-searching-the-gaza-rubble-for-their-dead ve www.youtube.com/shorts/_rdHLTsqBw0.

¹⁷¹ Bakınız www.atlanticcouncil.org/blogs/menasource/gaza-idf-cemetery-desecration-israel/.

¹⁷² Bakınız www.ohchr.org/sites/default/files/documents/countries/opt/20241231-attacks-hospitals-gaza-en.pdf; Nicola Perugini ve Neve Gordon, "Medicide' in Gaza and international law: time for banning the bombing of hospitals", Institute for Palestine Studies, Policy Paper, Sayı: 94, Eylül 2024; Nicola Perugini ve Neve Gordon, "Medical lawfare: the Nakba and Israel's attacks on Palestinian healthcare", *Journal of Palestine Studies*, Cilt: 53, Sayı: 1 (2024).

¹⁷³ Bakınız <https://msf.org.au/article/project-news/devastating-consequences-msfs-deregistration-palestine>.

¹⁷⁴ Bakınız www.who.int/news/item/22-05-2025-health-system-at-breaking-point-as-hostilities-further-intensify-who-warns.

fazla insan hayat kurtarma mekanları olan hastanelerden mahrum kalmıştır; kanser, kronik hastalık veya ciddi yaralanmaları olanların durumlarının giderek kötüleşeceği ve ölümlerine karşı karşıya olduklarını bilinen bir gerçektir. Hasar görmüş hastanelerin içinde ameliyatlara anestezi olmadan yapılmak zorunda kalınmakta,¹⁷⁵ hastalar önlenebilir nedenlerden dolayı hayatını kaybetmekte¹⁷⁶ ve zorla tahliye edilen hastanelerde kuvözlerdeki yenidoğan bebekler ölüme terk edilmektedir.¹⁷⁷ Sağlık çalışanları kendi evleri yıkılırken ve aileleri yaralanırken veya öldürülürken hastaları ellerinden geldiğince tedavi etmeye devam etmektedir.¹⁷⁸ Tıbbi bakım bir politika olarak neredeyse bütünüyle ortadan kaldırıldığında, acı ve ölüm, terörün önceden tasarlanmış araçları haline gelmektedir.

- 57- İsrail'in tutumu kitlesel ölçekte kalıcı hasarlara neden olmuştur. Tahmini olarak 40.000 kişi hayatlarını tamamen değiştiren yaralanmalara maruz kalmış, bunlardan en az 4.000'i uzuvlarını kaybetmiştir.¹⁷⁹ Bunların arasında yaklaşık 10.000 çocuk da bulunmaktadır.¹⁸⁰ Bu yaygın sakatlık; uzun süreli travma, güçsüzlük, korku ve savunmasızlığa neden olmaktadır.
- 58- Kasıtlı bir kuşatma ve açlık durumu, ağır bedensel ve zihinsel ızdıraba neden olmuştur. Dönemin Savunma Bakanı Yoav Gallant, "insansı hayvanlar" olarak nitelendirdiği kişilerle mücadele etmek için Gazze'ye "topyekûn kuşatma" ilan ettikten sonra, önceki Enerji Bakanı (şimdiki Savunma Bakanı) Israel Katz, tüm bir nüfusa acı çecktirecek önlemleri açıkça şöyle dile getirmiştir: "Yakıt olmadan, birkaç gün içinde yerel elektrik kesilecek ve bir hafta içinde su pompalama kuyuları çalışmayı durduracaktır. Caniler ve çocuk katillerinden oluşan bir halka yapılacak olan budur. Eskiden olan artık olmayacak."¹⁸¹
- 59- Açlık, Ağustos 2025 itibarıyla yarım milyondan fazla insanı tehdit altında bırakmış,¹⁸² Ekim 2023'ten bu yana 157'si çocuk olmak üzere en az 461 kişi yetersiz beslenmeden dolayı

¹⁷⁵ Bakınız <https://news.un.org/en/story/2025/08/1165713>.

¹⁷⁶ Bakınız www.msf.org/sites/default/files/2024-04/MSF-GazaSilentKillings-Full%20Report_ENG_April%202023.pdf, s. 11.

¹⁷⁷ Bakınız www.washingtonpost.com/world/2023/12/03/gaza-premature-babies-dead-nasr/.

¹⁷⁸ Bakınız https://msf.org.uk/sites/default/files/2024-12/20241229_REPORT_Gaza%20Life%20in%20a%20death%20trap%20Report_FINAL.pdf, s. 11 ve 12.

¹⁷⁹ Bakınız www.humanity-inclusion.org.uk/en/more-than-6-thousand-prosthetic-limbs-needed-in-gaza; <https://cdn.who.int/media/docs/default-source/hq-whe/estimating-trauma-rehabilitation-needs-in-gaza-september-2025.pdf>, s. 21–22.

¹⁸⁰ Bakınız <https://cdn.who.int/media/docs/default-source/hq-whe/estimating-trauma-rehabilitation-needs-in-gaza-september-2025.pdf>, s. 6.

¹⁸¹ Bakınız https://x.com/Israel_katz/status/1711659347590156417 (İbranice).

¹⁸² Bakınız www.ipcinfo.org/ipcinfo-website/countries-in-focus-archive/issue-134/en/.

hayatını kaybetmiştir.¹⁸³ Hayatta kalanlar, açlığın sosyal bağları nasıl zorladığını, karşılıklı desteğin bireysel düzeyde hayatta kalma içgüdüsüne nasıl yenik düştüğünü anlatmaktadır.¹⁸⁴ Gıda dağıtım noktaları, zayıf ve çaresiz sivillerin hayatta kalmak için ölüm riskini göze aldığı tuzaklar olarak işlev görmektedir. Toplumsal bir işkence aracı olarak kullanılan açlık, kitlesel sefalete ve kümülatif ve geri dönüşü olmayan zararlara yol açan, yeniden canlandırılmış bir sömürge tekniği olup,¹⁸⁵ bir halkın bugününü ve geleceğini mahvetmektedir.¹⁸⁶

60- Gelişmiş silahlar sadece öldürmek için değil, aynı zamanda korku, çaresizlik ve psikolojik çöküş meydana getirmek için de kullanılmaktadır. Öldüren, yok eden veya casusluk yapan silahlı insansız hava araçları sürekli baskı ve cezalandırmaya yol açmaktadır. İnsansız hava aracı sürüleriyle sürekli gözetim, yerçekimi bombalarıyla yapılan hava saldırıları ya da insan bedenini toza çeviren, hatta termobarik silahlar olduğu bildirilen, muazzam etki yaratan gelişmiş patlayıcı silahlar,¹⁸⁷ beyaz fosfor ve gelişmiş yapay zeka tabanlı hedefleme sistemleri, “aşırı yaralanmalara ya da aşırı acıya sebebiyet vermek”¹⁸⁸ amacıyla kullanılmakta ve en son teknolojiye sahip soykırım araçlarını toplu işkence uygulamalarına entegre etmektedir.

B. Doğu Kudüs Dahil Batı Şeria

61- İsrail işgali, Ekim 2023'ten önce işgal altındaki Filistin topraklarının tamamında mevcut yüksek teknoloji bir gözetim sistemi kurmuş¹⁸⁹ ve hapisane duvarlarının ötesine geçen,

¹⁸³ 7 Ekim 2025 tarihi itibarıyla. Bakınız www.ochaopt.org/content/humanitarian-situation-update-329-gaza-strip.

¹⁸⁴ Bakınız <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2025/08/israel-opt-new-testimonies-provide-compelling-evidence-that-israels-starvation-of-palestinians-in-gaza-is-a-deliberate-policy/>.

¹⁸⁵ Browne, “The coloniality of enforced starvation” ile Bridget Conley ve Alex de Waal, “The purposes of starvation: historical and contemporary uses”, *Journal of International Criminal Justice*, Cilt: 17, Sayı: 4 (2019).

¹⁸⁶ Tom Dannenbaum, “Siege starvation: a war crime of societal torture”, *Chicago Journal of International Law*, Cilt: 22, Sayı: 2 (2022); Miranda Cleland ve diğerleri, “Starving a generation: Israel’s famine campaign targeting Palestinian children in Gaza” (Defence for Children International, Palestine, and Doctors Against Genocide, 2025), s. 19; [A/79/171](#), para. 20.

¹⁸⁷ Bakınız <http://www.aljazeera.com/features/2026/2/10/israel-used-weapons-in-gaza-that-made-thousands-of-palestinians-evaporate>.

¹⁸⁸ 1949 Cenevre Sözleşmelerine Ek Protokol I, md. 35 (2).

¹⁸⁹ <https://nymag.com/intelligencer/article/watched-tracked-targeted-israel-surveillance-gaza.html>; www.theguardian.com/world/2025/aug/06/microsoft-israeli-military-palestinian-phone-calls-cloud; Bildirim 20; John Hawkins, “The necropolitics of Gaza: architectures of controlled space, surveillance, and the logic of psychological torture”, *Torture*, cilt 35, sayı 2–3, s. 127.

Filistin topraklarına yayılmış bir hapishane sistemi oluşturmuştur (*carceral continuum*).¹⁹⁰ Her yerde bulunan kameralar ve yüz tanıma teknolojileriyle yapılan izleme ve tarama, hapishane benzeri kontrol noktalarında ve duvarlarla çevrili veya askeri kontrol altındaki alanlarda, “mekânsal kontrol aracı”¹⁹¹ ve halkı toplu olarak sindirme aracı işlevi görmüştür. Kaçınılmaz olan bu gözetim, topluluklarda korku iklimi yaratarak, sosyal bağları zayıflatarak ve bireysel özgürlükleri bastırarak bir işkence mekanizması işlevi görmektedir.¹⁹²

- 62- Büyük çaplı askeri operasyonlar, terörle mücadele gerekçesiyle meşrulaştırılan terör ve zorla tahliyelerin, toplu yıkım ve zorla yerinden etme yöntemleri olarak işlev gördüğü baskı mekanizmasını yoğunlaştırmıştır.¹⁹³
- 63- Ekim 2023'ten bu yana, hapishane duvarlarının ötesine geçen, Filistin topraklarına yayılmış bu hapishane sistemi, yerleşimci sömürgeciliğin sürgün ve soykırım tekniklerinin sürekli bir toplumsal ızdırap ve kuşaklar arası travma yaratmak için kullanıldığı işkenceye dönüşmüştür.
- 64- Ordunun ve yerleşimcilerin ya da her ikisinin birden saldırıları, on yıllardır Filistinlilerin hayatını mahvetmiştir. 2023 ve 2025 yılları arasında sıklık ve vahşette eşi benzeri görülmemiş bir artış yaşanırken, Doğu Kudüs dahil olmak üzere Batı Şeria'da 1.000'den fazla Filistinli öldürülmüştür.¹⁹⁴ Belgelenmiş yerleşimci saldırıları 2021-2023 yılları arasında yaklaşık 1.860 iken 2023-2025 yılları arasında en az 3.088'e yükselmiştir.¹⁹⁵
- 65- Genellikle Hükümet tarafından silahlandırılan¹⁹⁶ Doğu Kudüs dahil Batı Şeria'daki yerleşim yerlerinde yaşayan İsraili vatandaşlardan oluşan gruplar, paramiliter çeteler olarak faaliyet göstermekte,¹⁹⁷ Filistinlilere saldırdıkları veya onları öldürdükleri için yasal dokunulmazlık, kurumsal koruma¹⁹⁸ ve geniş çapta övgüyle karşılanmaktadır.¹⁹⁹

¹⁹⁰ [A/HRC/53/59](#).

¹⁹¹ Hawkins, “The necropolitics of Gaza”, s. 125

¹⁹² 20 numaralı bildirim.

¹⁹³ www.timesofisrael.com/this-is-a-war-fm-calls-for-gaza-style-evacuation-of-palestinians-in-west-bank/ ve https://x.com/Israel_katz/status/1828854473206444351?s=20

¹⁹⁴ <https://www.un.org/unispal/document/ohchr-press-release-17oct25/>.

¹⁹⁵ www.ohchr.org/sites/default/files/documents/countries/israel/20260105-thematic-report-israel_discrimin.pdf, para. 64 ve 2 numaralı bildirim.

¹⁹⁶ [CAT/C/ISR/CO/6](#), para. 48 ve <https://visualizingpalestine.org/visual/how-israel-is-arming-israeli-settlers/>.

¹⁹⁷ 2 numaralı bildirim.

¹⁹⁸ Mais Qandeel, “Violence and State attribution: the case of occupied Palestine”, *Journal of Palestine Studies*, cilt 52, s. 2 (2023).

¹⁹⁹ <https://opiniojuris.org/2025/08/15/settler-violence-as-state-wrongful-act-and-third-state-obligations/>.

- 66- Kritik altyapı ve binlerce ev yok edilmiştir.²⁰⁰ Geleneksel tarım kaynakları da dahil olmak üzere geçim kaynakları yok edilmiş, hayvanlar çalınmış veya öldürülmüştür,²⁰¹ bu da 1967'den bu yana en büyük zorunlu göçü tetiklemiştir.²⁰² Devlet destekli yerleşimci terör ortamında üç mülteci kampını yok eden askeri saldırılar nedeniyle 40.000'den fazla insan yerinden edilmiştir.²⁰³ Batı Şeria'daki Filistinli sakinlerin okula ya da işe gidiş ve zeytin hasadı da dahil olmak üzere günlük yaşamlarının her boyutu zarar görmüş²⁰⁴ ve bu durum uzun süreli fiziksel, zihinsel ve sosyal işkenceyi daha da artırmıştır. Savunma Bakanı Katz, orduya gelecek yıl için uzun süreli bir kalışa hazırlanmaları ve sakinlerin geri dönmesine izin vermemeleri talimatı vererek uzun vadeli hedeflerini açıkça belirtmiştir.
- 67- İsrail güçleri ve yerleşimci milisleri, Filistin yaşamının sosyal, ekonomik ve psikolojik dokusunu hedef alan, işkence teşkil eden kasıtlı bir terör sistemi olarak işlev görmektedir.
- 68- Batı Şeria'daki yerleşimci gruplar Gazze'nin yıkımını kutlamış ve Batı Şeria'yı "Gazze Şeridi gibi harabeye çevireceklerini" vaat eden İsrail bakanlarının mesajlarını tekrarlamıştır.²⁰⁵ Bu gruplar ayrıca, "Filistin'de gelecek yok"²⁰⁶ sloganını ve Gazze'deki yıkımın görüntülerini taşıyan reklam panoları hazırlayarak, soykırımcı yıkım eylemlerinin yerleşimci-sömürgeci zihniyet içinde nasıl algılandığını ve sömürgecinin bir işkence biçimi olarak yerli halkı sindirmek, moralini bozmak, sosyal ve psikolojik bağları parçalamak ve bu topraklardaki varlığını tehdit etmek amacıyla toplu bir acı çektirme niyetini ortaya koymuştur.

C. Soykırım Şiddetinin Toplam Etkisi Olarak İşkence

²⁰⁰ Bildirim 2; www.alhaq.org/advocacy/26732.html.

²⁰¹ <https://www.aa.com.tr/en/middle-east/illegal-israeli-settlers-attack-sheep-farm-in-west-bank-steal-150-animals/3781487#>; www.reuters.com/world/middle-east/israeli-settlers-accused-killing-117-sheep-west-bank-attack-2025-07-18/; www.aljazeera.com/video/newsfeed/2025/12/23/israeli-settlers-injure-palestinians-kill-livestock-in-owb.

²⁰² <https://apnews.com/article/israel-palestinians-west-bank-gaza-militants-displaced-2fb430ce6eeff40b416df566712eb99>.

²⁰³ www.ohchr.org/sites/default/files/documents/countries/israel/20260105-thematic-report-israel-discrimin.pdf, para. 21; www.ochaopt.org/content/west-bank-monthly-snapshot-casualties-property-damage-and-displacement-november-2025.

²⁰⁴ <https://news.un.org/en/story/2025/12/1166522> ve <https://www.ungeneva.org/en/news-media/news/2025/10/111992/un-rights-office-sounds-alarm-over-skyrocketing-israeli-settler>.

²⁰⁵ <https://x.com/bezaleism/status/1796124951088337026> (İbranice).

²⁰⁶ www.instagram.com/p/DDusi3UupKN/.

- 69- Bezalel Smotrich, toplu işkence uygulamaları ile yerleşimci sömürgeci soykırım arasındaki bağı açıkça gözler önüne seren bir açıklamasında: “Gazze’de hiçbir umut kalmadığını ve gelecek olmadığını anladıklarında tamamen umutsuzluğa kapılacaklar ve başka yerlerde yeni bir hayata başlamak için göç etmeyi düşünecekler.” ifadelerini kullanmıştır.²⁰⁷
- 70- Ortaya çıkan ve devamlılık arz eden fiziksel ve psikolojik işkence, Filistin halkı tarafından kronik bir güvensizlik, korku ve acı döngüsü olarak deneyimlenmektedir. Burada soykırımcı şiddet, Filistinlileri bir grup olarak hedef alan ve onların iradelerini kırmayı, özerkliklerini ellerinden almayı ve nihayetinde onları topraklarından sürmeyi amaçlayan bir tür toplu işkence işlevi görmektedir.
- 71- Soykırımı işkence ortamı olarak analiz etmek; açlık, yerinden edilme, gözaltında kötü muamele, yerleşimcilerin uyguladığı terör ve kuşatma gibi unsurların birbirinden ayrı olarak değerlendirildiği ve tarihsel olarak cezasızlığı destekleyen parçalı davranış tanımlamasına karşı çıkmaktadır. Bu uygulamalar, kümülatif olarak (tüm eylemler genelinde ve ilhak edilmesi planlanan topraklardaki tüm nüfusa karşı) değerlendirildiğinde, münferit aşırılıklar veya güvenlik açıkları yerine tutarlı bir yapı ortaya koymaktadır.

V. Filistinlilere "İşkence Etme Hakkı"

- 72- İşgal altındaki Filistin topraklarında, işkence ve bunu besleyen soykırım niyeti, İsrail’in yürütme organı tarafından dile getirilirken, yasama ve yargı organları tarafından da mümkün kılınmakta, meşrulaştırılmakta ve normalleştirilmektedir. Devlet aygıtının ötesinde, tıp uzmanları, dini otoriteler, medya çalışanları, akademisyenler, kamuoyunda tanınan kişiler ve halkın diğer kesimleri, bu ihlalleri ayakta tutan söylem, rıza ve uygulama koşullarına katkıda bulunmuştur. Böylelikle işkence, kolektif bir girişim haline gelmiştir.
- 73- İsrail’in yasama organı olan *Knesset*, yürütme ve askeri yetkileri genişletmek, güvenceleri zayıflatmak ve olumsuz koşulları normalleştirmek amacıyla gözaltı yasalarını defalarca değiştirmiştir.²⁰⁸ *Knesset*, yasal gözaltı koşullarını askıya almak üzere “acil gözaltı” tedbirlerini onaylamış²⁰⁹ ve “terörist militan” olarak tanımlanan kişilerin aile üyelerinin (bu “militanlar” hakkında herhangi bir suçlama veya mahkûmiyet olmaksızın) sınır dışı

²⁰⁷ www.timesofisrael.com/smotrich-says-gaza-to-be-totally-destroyed-population-concentrated-in-small-area/.

²⁰⁸ https://stoptorture.org.il/wp-content/uploads/2024/09/Incarceration-of-Unlawful-Combatants-Law_July-2024.pdf.

²⁰⁹ https://hamoked.org/files/2025/1666960_eng.pdf.

edilmesine izin veren yeni bir yasa çıkarmıştır.²¹⁰ Kasım 2025'te ise “teröristler için idam cezası” girişimini onaylamıştır.²¹¹ Bu tedbirler bir araya geldiğinde, toplu cezalandırmayı kurumsallaştırmakta ve işkence ile diğer ağır insan hakları ihlallerinin önündeki hukuki engelleri ortadan kaldırmaktadır.

- 74- Yargı, temel haklar yerine güvenlik gerekçelerini sürekli olarak öncelikli tutmuştur.²¹² Yüksek Mahkeme, cezaevlerinde yemek miktarının azaltılmasına yönelik itirazlar gibi sınırlı kapsamlı başvuruları resmî olarak değerlendirmiş olsa da Gazze ablukasını veya diğer toplu cezalandırma tedbirlerini kaldırmayı,²¹³ bağımsız gözlemcilerin gözaltı merkezlerine erişimini sağlamayı²¹⁴ ve binlerce kayıp Filistinlinin nerede olduğunun açıklanmasını talep etmeyi reddetmiştir.²¹⁵
- 75- Ekim 2023'te Yüksek Mahkeme, Gazze'deki kayıp gazetecilerle ilgili bir “*habeas corpus*” başvurusunu usuli gerekçelerle reddetmiş ve Gazze “düşman bölge” olarak sınıflandırıldığı için devletin Gazze sakinleri hakkında bilgi verme konusunda herhangi bir yasal yükümlülüğü olmadığı yönündeki savunmasını kabul etmiştir.²¹⁶ Eylül 2024'te, Yüksek Mahkeme, *Sde Teiman*'da Ekim 2023'ten sonraki gözaltı koşullarını ele almayı reddetmiştir.²¹⁷ Batı Şeria'daki askeri mahkemeler, zorlama altında alınan itirafları dayanak olarak gözaltı kararlarını onaylamaya devam etmiş ve böylece işkenceyi fiilen onaylamıştır.²¹⁸
- 76- Bu durum, yürütme organı ve ordunun tam bir cezasızlık içinde kalmaya devam etmesine imkân vermiştir. İşkenceye Karşı Komite, otopsilerdeki ölüm nedenleri olarak işkence, yetersiz beslenme ve tıbbi bakımın reddedilmesi gibi hususlar olmasına rağmen hiçbir devlet yetkilisinin bu ölümlerden sorumlu tutulmadığını veya hesap vermediğini belirtmiştir.²¹⁹ İsrail güvenlik güçleri, uluslararası medya ve diplomatik camianın gözü

²¹⁰ https://hamoked.org/files/2025/annual_report_2024_v1.pdf?utm, s. 14.

²¹¹ <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2026/02/israel-un-experts-urge-withdrawal-death-penalty-bill>.

²¹² www.timesofisrael.com/high-court-rules-state-failed-its-duty-to-feed-palestinian-prisoners-in-slap-to-ben-gvir ve <https://arabcenterdc.org/resource/israels-justice-system-and-the-genocidal-war-on-gaza/>.

²¹³ www.justsecurity.org/109731/israel-court-rejects-gaza-aid-petition/.

²¹⁴ www.thenationalnews.com/news/mena/2026/02/06/israel-keeps-prisons-holding-palestinians-off-limits-to-red-cross/.

²¹⁵ İsrail Yüksek Adalet Mahkemesi, Qashta ve diğerleri - İsrail Savunma Kuvvetleri ve diğerleri, Dava No. 7637/23, Karar, 6 Kasım 2023. Şu adresten erişilebilir: https://hamoked.org/files/2023/1666346_eng.pdf.

²¹⁶ İsrail Yüksek Adalet Mahkemesi, Alwahidi ve diğerleri - İsrail Savunma Kuvvetleri ve diğerleri, Dava 7439/23, Karar, 30 Ekim 2023. Şu adresten erişilebilir: https://hamoked.org/files/2023/1666391_eng.pdf.

²¹⁷ www.timesofisrael.com/high-court-declines-to-shutter-sde-teiman-orders-state-to-abide-by-law-for-detainees/.

²¹⁸ www.merip.org/2024/10/israel-is-waging-war-on-palestinian-prisoners-2/.

²¹⁹ CAT/C/ISR/CO/6, para. 24.

önünde bile Özgürlük Filosu'ndan yabancı aktivistlere ve gazetecilere kötü muamele etmekten, hatta bildirildiğine göre tecavüz ve cinsel istismarda bulunmaktan çekinmemiştir.²²⁰

77- Ekim 2023'ten bu yana sadece bir dava açılmıştır: Şubat 2025'te bir askeri mahkeme, elleri ve gözleri bağlı tutuklulara ağır şekilde saldırdığı gerekçesiyle bir yedek subayı yedi ay hapis cezasına çarptırmıştır. Yine de *Sde Teiman*'da bir Filistinli tutukluya yönelik cinsel istismar görüntülerini sızdıran üst düzey yetkili²²¹ karalanıp yargılanırken²²² failer ise övülmüş ve korunmuştur. Önde gelen bakanlar işkenceyi “kutsal bir görev”,²²³ soruşturmaları “vatan hainliği”²²⁴ ve istismarcıları ise “kahraman savaşçılar”²²⁵ olarak nitelendirmişlerdir. Bir haham kutsama töreni düzenlemiş²²⁶ ve halk büyük çoğunlukla herhangi bir soruşturmaya karşı çıkmıştır.²²⁷ En rahatsız edici ifşaatlar bile İsrail toplumu genelinde ahlaki bir öfkeye yol açmamıştır.

78- İsrail tıp camiası işkenceye ortak olmuştur.²²⁸ Hapishane doktorları ve adli tıp personeli, anestezi uygulamadan uzuv kesme işlemleri gerçekleştirmiş,²²⁹ işkenceye dair açık belirtileri belgelemekten veya rapor etmekten defaatle kaçınmış²³⁰, yaralı tutuklulara genellikle asgari düzeyde tedavi sunmuş²³¹, kayıtları tahrif etmiş, açlık grevindeki kişilere zorla besleme uygulamalarına katılmış²³² ve bazı durumlarda tıbbi yardım isteyen tutuklu Filistinlilere yönelik dayak olaylarına aktif olarak iştirak etmiştir.²³³

²²⁰ <https://freedomflotilla.org/2026/01/02/ffc-condemns-sexual-assaults>.

²²¹ www.bbc.com/news/articles/c8dy8r7lq0go.

²²² www.aljazeera.com/news/2025/11/3/israel-arrests-ex-army-lawyer-over-leaked-video-showing-palestinians-abuse.

²²³ <https://edition.cnn.com/2024/07/29/middleeast/sde-teiman-protests-idf-investigation-intl/index.html>.

²²⁴ <https://apnews.com/article/military-prosecutor-resignation-leak-sde-teiman-abuse-tomer-304deb724067c3644a02dcc0590e703a>.

²²⁵ www.aljazeera.com/news/2024/7/29/israeli-far-right-politicians-protest-arrest-of-soldiers-suspected-of-abuse.

²²⁶ www.newarab.com/news/rabbi-blesses-soldier-accused-raping-palestinian-prisoner.

²²⁷ <https://en.idi.org.il/articles/62309> ve x.com/Elizrael/status/1992617255721423138.

²²⁸ www.nybooks.com/online/2025/05/31/the-shame-of-israeli-medicine/; Sara el-Solh ve diğerleri, “Torture and health worker complicity in Israeli detention sites”, *British Medical Journal*, Cilt. 391 (2025).

²²⁹ CAT/C/ISR/CO/6, para. 28,

https://www.phr.org.il/wp-content/uploads/2024/04/5954_medical_ethics_Report_Eng.pdf ve www.democracynow.org/2025/6/5/physicians_for_human_rights_israel.

²³⁰ <https://mondoweiss.net/2024/05/how-israeli-prison-doctors-assist-in-the-torture-of-palestinian-detainees/> ve www.aljazeera.com/opinions/2024/6/18/action-must-be-taken-on-alleged-complicity-of-israeli-doctors-in-torture.

²³¹ www.phr.org.il/wp-content/uploads/2024/04/5954_medical_ethics_Report_Eng.pdf, s. 9 ve https://btselem.org/sites/default/files/publications/202408_welcome_to_hell_eng.pdf, ss. 65–70.

²³² <https://al-shabaka.org/briefs/the-systematic-torture-of-palestinians-in-israeli-detention/>.

²³³ <https://pchrghaza.org/wp-content/uploads/2025/05/Torture-and-Genocide-The-Shattered-Futures-of-Former-Palestinian-Detainees-in-Gaza.pdf>, s. 41.

- 79- Dini liderler, zulmü meşrulaştırarak, istismarı bir görev olarak yeniden tanımlayan ve itidalli davranma imkânını daraltan ahlaki bir anlatı sunmuştur.²³⁴ Savaş zamanı söylemlerinde kutsal kitaplarından alıntılar yapan²³⁵ önde gelen dini figürler, Filistinlilere karşı toplu cezalandırma ve intikamı alenen teşvik etmiş²³⁶ ve insanlık dışı muamelenin normalleşmesine katkıda bulunmuştur.
- 80- Medya, akademi ve popüler kültür, ana akım platformlarda insanlık dışı bir dil yayılmasına katkıda bulunmuş ve buna yönelik iç eleştiri neredeyse hiç olmamıştır.²³⁷ Gazze'nin "yok edilmesi" çağrıları kamuoyuna duyurulmuş,²³⁸ videolarda Ulusal Güvenlik Bakanı Ben-Gvir veya hapisane gardiyanları işkence uygulamalarını kutlarken gösterilmiş ve mahkumlara tecavüz etmenin meşruiyeti üzerine tartışmalar televizyonda yayınlanmıştır.²³⁹ Gazze'nin yıkımı, nüfusun ortadan kaldırılması için bir "fırsat" olarak nitelendirilmektedir.²⁴⁰ Askerler, her gün Filistinlilerin vücutlarının farklı bir bölümünü hedef alıp ateş ederek²⁴¹ ve sıkı bir şekilde bağladıkları Filistinli esirlerin yanında ya da tahrip edilmiş evlerden çalınan iç çamaşırları giyerek poz verdikleri videoları paylaşarak ya da heyecan verici müzikler eşliğinde mahalleleri havaya uçurarak yaptıkları terörü defalarca önemsizleştirmeye ve sanki bir oyunmuş gibi göstermeye çalışmıştır.²⁴² Popüler ve dijital kültür, bu temaları yansıtarak Filistinlilerin acılarını alay konusu yapmaktadır.²⁴³
- 81- Tüm bunlar, kolektif bir girişim ve tutarlı bir yapı oluşturan, insandışılaştırmanın kasıtlı, şiddetin meşrulaştırıldığı ve hesap verebilirliğin saptırıldığı toplumun geneline yayılmış bir sistemdir. İşkence, toplumsal olarak üretilir, siyasi olarak savunulur ve sömürgecinin

²³⁴ Öğrencileri orduda görev yapan Shirat Moshe dini okulunun başkanı Haham Eliyahu Mali, Gazze'de çocukların, kadınların ve yaşlıların öldürülmesi çağrısında bulundu. Bkz.

www.middleeastmonitor.com/20240309-yaffa-rabbi-according-to-jewish-law-all-gaza-residents-must-be-killed/.

²³⁵ A/HRC/55/73, para. 50.

²³⁶ Kanal 14'te konuşan Haham Şmuel Eliyahu, Gazze'nin fethini destekleyerek "bu kanserli büyümeyi bitirin" dedi (www.youtube.com/shorts/vFZEjçOy_FY) ve diğer şeylerin yanı sıra "iş bitirin" çağrısında bulundu (www.c14.co.il/article/1301009) (İbranice).

²³⁷ A/79/319, para. 64.

²³⁸ www.972mag.com/israeli-tv-hasbara-media-gaza/ ;

www.theguardian.com/commentisfree/article/2024/sep/06/israeli-podcasters-laughing-gaza-genocide-two-nice-jewish-boys.

²³⁹ www.middleeasteye.net/live-blog/live-blog-update/israeli-journalist-calls-rape-against-palestinian-be-institutionalised.

²⁴⁰ <https://theintercept.com/2023/10/25/israel-hamas-opportunity/>.

²⁴¹ <https://news.sky.com/story/almost-like-a-game-of-target-practice-british-surgeon-says-idf-shooting-gazans-at-aid-points-13401434>.

²⁴² www.youtube.com/watch?v=1D3uQbiE8No ve <https://genocide.live/24375>.

²⁴³ <https://www.haaretz.com/israel-news/2025-10-04/ty-article-opinion/premium/inside-the-minds-of-young-israelis-mocking-gazas-suffering-on-tiktok/00000199-a61c-df33-a5dd-a67fbb890000?> ; www.instagram.com/reels/DP4B_e8Dpaa/.

tartışılmaz hakkı olarak kamuoyu tarafından kabul edilebilir hale getirilerek, bir ulusun bir diğerinin yok edilmesini alkışlamasıyla bütünleşmektedir.

VI. Sonuçlar

- 82- Ekim 2023'ten bu yana Filistinlilere yönelik sistematik işkence, İsrail tarafından işlenen yerleşimci-sömürgeci soykırımın ayrılmaz bir parçası haline gelmenin yanı sıra Filistin halkına yönelik yok edici şiddetin bir aracı olarak işlev görmektedir. İşkence, bir bölgenin tamamında, bir nüfusa karşı ve yaşam koşullarını yok eden politikalarla sürdürüldüğü zaman, soykırım niyetini apaçık ortaya koymaktadır.
- 83- Bu rapor, konuyu sadece yüzeysel boyutlarıyla incelemektedir. İşkenceyi hem gözaltı hem de gözaltı dışı politikalar ve uygulamaların daha geniş bir çerçevesine yerleştirmekte olup, bu çerçevede kolektif uzun vadeli zararın verilmesi, temel yaşam koşullarını yok ederek, sosyal bağları ve kolektif direnişi kırarak ve nihayetinde Filistinlileri topraklarından çıkarıp yerlerine yerleşimcileri getirerek bir halkı kontrol etme ve ortadan kaldırma yönündeki ortak bir çabayı yansıtmaktadır.
- 84- Gözaltında tutulan Filistinli tutuklular, Filistin/İsrail tarihinde eş benzeri görülmemiş bir ölçekte ve yoğunlukta, son derece acımasız fiziksel ve psikolojik istismara maruz kalmıştır. Acımasız dayak, cinsel şiddet, tecavüz, ölümcül kötü muamele, aç bırakma ve en temel insani koşullardan sistematik olarak yoksun bırakma, on binlerce Filistinlinin ve sevdiklerinin bedenlerinde ve zihinlerinde derin ve kalıcı izler bırakmıştır. Bu uygulamalar, İsrail'in gözaltı sisteminin, Filistinlileri sadece özgürlüklerinden değil, aynı zamanda onurlarından, kimliklerinden ve hatta en temel insanlık duygularından da mahrum bırakmayı amaçlayan, sistematik ve yaygın bir aşağılama, zorlama ve terör rejimine dönüştüğünü göstermektedir. Bu tür davranışlar, münferit aşırılıklar olmaktan çok uzak olup, alıkonulma merkezleri içinde kurumsallaşmış, İsrail yetkilileri tarafından siyasi olarak onaylanmış ve toplumun bazı kesimleri tarafından alenen meşrulaştırılmış, hatta övülmüştür.
- 85- Gözaltının ötesinde, Filistinliler, toplu katliamlar, toplu yerinden edilme, evlerin ve altyapının toplu olarak tahrip edilmesi, toplu açlık, temel tıbbi bakım da dahil olmak üzere her türlü yoksunluk ve telafisi mümkün olmayan şiddet ve aşağılanmaya sürekli maruz kalma gibi, ciddi fiziksel ve psikolojik acıları da içeren koşullarla karşı karşıya kalmaktadır.

Bu işkence dolu ortamda, yaşam için gerekli koşulların kasıtlı olarak tahrip edilmesi, günlük hayatı tükenme, travma ve güvencesizlikle dolu bir çileye dönüştürmektedir.

- 86- İşgal altındaki toprakların tamamında, tüm halkı hedef alan ve her yönüyle uygulanan bir eylem biçimi olarak soykırım, sürekli, nesiller boyu süren ve toplu bir işkencenin nihai biçimi haline gelmiştir.²⁴⁴ Bir bütün olarak ele alındığında, bu politikalar, Filistinlilere kalıcı acı çektirmek, günlük yaşamı yok etmek ve sürekli bir ızdırap ortamı oluşturmak amacıyla tasarlanmış kapsamlı bir yıkım sistemini pekiştirmektedir. Bu durum, işkencenin neden olduğu güven, benlik ve aidiyet duygusundaki geri dönüşümsüz erozyonu ve bunun aileler üzerindeki kalıcı etkisini anlatan tanıklıklarla da teyit edilmektedir. Bu uygulamalar, Filistinlilerin kendi kaderini tayin etme hakkına zarar vermek ve bu hakkı sonsuza kadar ortadan kaldırmak, siyasi, kültürel ve toprak bütünlüğünün devamlılığını aşındırmak amacıyla tasarlanmıştır. Bunun, Soykırım Sözleşmesi'nin II (b) maddesi kapsamında ciddi bedensel ve ruhsal zarar vermeyi ve kasıtlı, toplu işkenceyi oluşturduğuna şüphe yoktur.
- 87- Filistinlilerin insandılaştırılması, Itamar Ben-Gvir, Bezalel Smotrich ve Israel Katz'ın hükûmete atanmasından önce başlamış olsa da bu siyasetçiler şu anda mevcut raporun bulgularının ardındaki politikalara öncülük etmekte ve yön vermektedir. Adaletin güvenilir bir şekilde sağlanması için işkence, münferit bir suç olarak değil, Filistin halkının tamamen ortadan kaldırılmasını (fiziksel ve psikolojik yıkımını, yerinden edilmesini ve yerlerine başkalarının yerleştirilmesini) amaçlayan bir soykırım projesinin temel direği olarak ele alınmalıdır.

VII. Tavsiyeler

- 88- Özel Raportör, daha önceki 58 tavsiyesini²⁴⁵ hatırlatarak, aşağıdaki tavsiyelerde bulunmaktadır.
- 89- İsrail:
- (a) Filistin halkına yönelik, gözaltında olsun ya da olmasın, tüm işkence ve kötü muamele eylemlerini derhal durdurmalıdır; bunun temel ön koşulu Uluslararası Adalet Divanı ve Genel Kurul'un Filistin halkının kendi kaderini tayin hakkını ihlal ettiği tespitinde bulunduğu, işgal altındaki Filistin topraklarında sürdürülen apartheid rejiminin ortadan

²⁴⁴ [A/79/384](#), para. 54-74.

²⁴⁵ [A/77/356](#), [A/78/545](#), [A/79/384](#), [A/80/492](#), [A/HRC/53/59](#), [A/HRC/55/73](#) ve [A/HRC/59/23](#).

kaldırılması hususudur. Bu süreç, İsrail'in bölgedeki hukuka aykırı varlığının derhal sona erdirilmesiyle başlamalı ve bununla birlikte hesap verme, tam tazminat, tekrarlanmama garantisi ve kurumsal ve eğitim reformu yoluyla tarihi mirası koruma tedbirleri de içermelidir;

(b) Uluslararası Kızılhaç Komitesi'ne, Doğu Kudüs dahil işgal altındaki Filistin Toprakları ve İsrail'e ilişkin Bağımsız Uluslararası Soruşturma Komisyonuna, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliğine, Birleşmiş Milletler uzmanlarına ve avukatlara, ihlalleri izlemek ve işkence ile diğer kötü muamele dahil olmak üzere işlenen tüm suçları soruşturmak için gerekli erişim imkânını sağlamalıdır.

90- Devletler:

(a) İsrail'in işlediği suçlara katılmama veya bu suçlara suç ortağı olmamaya ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmeli ve bunun yerine, özellikle Birleşmiş Milletler Şartı ve Soykırım Sözleşmesi'nde belirtilen uluslararası hukukun ciddi ihlallerini önlemeli ve bunlarla mücadele etmeli; ayrıca soykırım, işkence ve kötü muamele eylemlerinin soruşturulmasını ve kovuşturulmasını sağlama yükümlülüklerini yerine getirmelidir;

(b) Kovuşturma için delil toplamaya yönelik mekanizmalarını ve kaynaklarını güçlendirmeli, kayıp tüm Filistinlilerin akıbetini ve nerede olduklarını netleştirmeli ve İsrail'in Filistinli mağdurlara yeterli tazminat sağlamasını temin etmelidir;

(c) Soykırım ve işkence dahil olmak üzere ağır ihlallere ve diğer uluslararası suçlara karıştığından şüphelenilen bireyleri ve tüzel kişileri yargılamak için evrensel yargı yetkisi mekanizmalarını devreye sokmalıdır;

(d) Özellikle eski mahkumlar, işkence ve cinsel şiddet mağdurları olmak üzere hayatta kalanlar için psikososyal destek programlarını desteklemeli ve bu programlar, örneğin Birleşmiş Milletler İşkence Mağdurları Gönüllü Fonu tarafından Filistinli STK'lara yapılan tahsisler yoluyla uluslararası düzeyde finanse edilmelidir ve hayatta kalanların üçüncü ülkelere transferi kolaylaştırılmalıdır;

(e) Kurumsal yapılar ve bunların yöneticileri; soykırım, işkence ve diğer insan hakları ihlallerine yol açmamak, bunlara katkıda bulunmamak veya bunlarla doğrudan bağlantılı olmamak amacıyla İsrail ile olan tüm ilişkilerini sonlandırmaları gerekir.

91- Uluslararası Ceza Mahkemesi Savcılığı soykırım, işkence ve kötü muamele eylemlerini soruşturmalı ve kovuşturmalı; bu bağlamda, İsraili yetkililer, özellikle Itamar Ben-Gvir, İsrail Katz ve Bezalel Smotrich'in yanı sıra, İsrail ordusu Genelkurmay Başkanı ve gözaltı

merkezlerinden sorumlu İsrail Cezaevi Servisi'ndeki üst düzey yetkililer hakkında derhal tutuklama emri talep etmelidir.

92- Özel Raportör, devletlere ve uluslararası kuruluşlara Filistin'den geriye kalanların yok edilmesini durdurmak için ellerinden gelen her şeyi yapmaları çağrısında bulunmaktadır. Bu yükümlülük acil ve sürekli niteliktedir. Her gecikme, geri dönüşü olmayan zararı daha da ağırlaştırmakta ve uluslararası hukuk ile Birleşmiş Milletler'in önlemek, durdurmak ve cezalandırmak için tasarlandığı bu zulüm sistemini daha da kökleştirmektedir.

İleri Düzey Düzenlenmiş Versiyon